

PILISBOROSJENŐI

HÍRMONDÓ

Egy szőlőművelő párnál jártunk

- 12-14. oldal

Tornaterem fejlesztési terv

- beszélgetés Janza Benedekkel és Hevér Ferencsel
a Kevély DSE-ről - 34-35. oldal

Egy család lecsó partira invitálta a falut - 27. oldal

Várjuk véleményét: miről olvasna szívesen?

- 29. oldal

Tartalomjegyzék

Polgármesteri jegyzet	2.	Őszi boldogságterv	17.
Képviselői döntések	3.	Oktatási-nevelési hírek	18-21.
Közlekedési változások	4-5.	Rövid hírek	22-25.
Bálványfa csere program	6.	Lazaréti útépítésről	25
Zöld és kék hírek	8-9.	Civil kurázsi	26-18.
Mihályi Ferenc madárfotója	10.	Legfontosabb telefonszámok	29.
Régi szüret fotók	10.	Könyvtári Napok, könyvajánló	30-31.
Sváb sarok	11	Faluház élete képekben	32
Őszi adománygyűjtés	15.	Klubok, foglalkozások, sport	33.
Humánfejlesztési programok	16-17.	Faluház programok	36.

Őszi válogatás

Tömöri Balázs polgármester őszi jegyzete

■ *Nem mondhatnám, hogy változásoktól mentes lett volna az augusztus-szeptember. Ahogy rendszerint mindig, most is voltak jó és rossz dolgok, nehéz ügyek és örömök, elmaradások és előrelépések. Lássuk, mikre és hogyan emlékszem vissza pár hét elteltével.*

Busz

A 218-as busszal kapcsolatos MÁV-csoport döntésről, a változásokról külön írtam. Azért ide annyit megírok, hogy eléggé megviselt az ügy, ami nem az önkormányzat kezdeményezése és döntése, s amire júniusban úgy adtam elvi támogatást, hogy a külső településrészeken élőknek nem lesz rosszabb. Már azelőtt tudtam, hogy ez nem fog összejönni, mikor az első ófalui véleményt meghallottam arról, hogy a kék busz megjelenése Pilisborosjenő ófaluban a városiasodás legmarkánsabb jele, és most már biztosan semmi sem ment minket attól, hogy a főváros következő kerülete legyünk. Eközben a külső településrészek egy része úgy éli meg, hogy a kék busz eltérítése tőlük a tanyavilágba visszataszítást jelenti.

Igyekszünk minden külső településrészi kérdésben előrelépni, még ha nem is megy majd minden olyan hamar, mint a MÁV-csoport által már meglépett változtatások, a buszmegállóknál megállás. Az ófaluban pedig egy biztonságos, szabályos és komfortos buszfordulót szeretnénk, hogy a jelenlegi, sokszor káoszba hajló helyzetek megszűnjenek.

Sulimenza

Több változás történt az iskolában is. A közétkeztetés feladatkör az önkormányzat hatáskörébe, felelősségi körébe tartozik. Újdonság ezen a területen, hogy 2025 októberétől A és B menüből választhatnak a közétkeztetést igénybe vevő családok. Nem a helyszínen döntenek el a gyerekek, hogy melyiket veszik el, hanem előre meg kell rendelni az ételt ezentúl is. Szeptember közepétől tehát már minden nap két főételből választhatnak a gyerekek, illetve a szülők. Azt várjuk ettől, hogy kevesebb élelmiszerhulladék keletkezik, kétféle ételből könnyebb olyan ételt választani, amit nagyobb eséllyel eszik meg a gyerek – ők pedig boldogabbak lesznek, ha olyan ételt ehetnek, amit jobban kedvelnek. A szoftver

kész a változásra, október minden tanítási napjára feltöltve az A-B menüsor, megrendelték a szülők az egyiket, már "csak" a kiosztást kell megoldani. Mindenkinek azt, amit rendelt! Kérem, hogy legyenek türelmesek, mindenki a legjobb tudása szerint igyekszik a változásoknak megfelelni. Köszönet a BioGastro Kft. munkatársainak, a konyhás csapatnak és a tanári karnak, a sulivezetésnek és a Szülői Munkaközösségnek, hogy kezdeményezték, illetve segítik ezt a folyamatot.

Novembertől arra készülünk, hogy az étkezőnek az őszi szünetben bekövetkező kis átalakításával a konyhás csapat oktatását és vizsgáját követően, átállunk az önkiszolgáló ételosztásra. Nem a Trófea Grill étterembe varázsoljuk a gyerekeket, nem egy nagy svédasztal lesz az étkező közepén, hanem ugyanúgy A-B menü közül kell az előző hónapban rendelnie mindenkinek, de nem az ételt tartalmazó tányért kapnak kézhez, hanem merőkanalat, étekefogót, hogy magunk szedjük ki – úgy, ahogy szeretnék – a választott ételt. Ez a találási módszer egyre terjedőben van, kíváncsian várom, hogy nálunk miként válik be.

Egészségnap

Egy sportos és autómentes program lesz az iskolában október 18-án, szombaton reggel 9 órától. A szervezők egy különleges, mozgásban gazdag napra várják a gyerekeket és családokat az iskolában. Az Egészségnap célja, hogy minél több sportágot, mozgásformát megismerhessenek a résztvevők – a helyi egyesületek, klubok és edzők bemutatókkal, nyílt órákkal készülnek. Idén a programhoz az autómentes nap is kapcsolódik, így a sport mellett környezettudatos élmények és izgalmas közösségi események is várják a falubelieket, az érdeklődőket. A rendezvény részeként egészségmegőrzést és prevenciót szolgáló előadások, workshopok, valamint túrák és hideg-meleg büfé is helyet kapnak – minden adott egy tartalmas, vidám naphoz. Jöjjenek, akkor is, ha még/már nincs általános iskolás gyerekük!

Tornaterem

A sportos életmód lehetőségeit javítja, hogy hamarosan felszerelik a tornateremben a plusz kosárlabda palánkokat, illetve a középső térelválasztó függőnyt – önkormányzatunk aktív támogatásával. Nagy köszönet a Kevély Diáksport Egyesületnek, Hevér Ferenc tanár úrnak, a DSE támogatóinak, a sulit vezetésének és az érdi tankerületnek, hogy ez a fejlesztés létrejöhet! Könnyebbek, jobbák, változatosabbak lehetnek a tesiórák, egyszerre akár kettő is lehet a tornateremben és az edzéseket is segíti a fejlesztés.

Hivatali ügyek

Sokat foglalkozunk a lazareti közműfejlesztés (elsősorban csapadékvíz elvezetés-megtartás és útfejlesztés) tervezésével, előkészítésével – erről a lapban máshol olvashatnak külön is. Az önkormányzat hatáskörébe tartozó adókkal is van feladat bőven, hogy lekövezzük az adórendelet

változtatásainak következményeit, folyamatosan haladjunk előre a köztelherviselés elérésében - mindenkinek ki legyen vetve és mindenki befizesse az adót, akik pedig valamiért vitatják az adófizetés kötelezettségét vagy mértékét, ott minél előbb lezárjuk a jogvitát, és minden helyrajzi szám után minden évben legyen befizetve az adó. Ennek érdekében a nyár folyamán inkasszáltunk számos tartozást, elfelejtett befizetést, aminek hírére bővült, nőtt az adófizetési hajlandóság. A felmerült problémás esetek közül azokban, ahol jogos volt a panasz, adócsoportunk kollégái találtak megoldásokat, köszönjük az együttműködésüket!

Óvodabővítés 3 csoportszobával és az óvodai konyha kapacitásbővítése, modernizálása témában beadott TOP Plusz pályázatunkban a vállalatok megépültek, és megkapták az engedélyeket, a bölcsőde mögötti tereprendezésen kívül már "csak" a teljes pénzügyi elszámolás, lezárás van hátra. Május óta zajlik ez a folyamat, reméljük, hogy mire kijön a lap a nyomdából, addigra a pénzügyi elszámolási kérdések is rendeződnek.

Lapzártára a Versenyképes Járások Programból az első felújított járdaszakaszok is elkészültek az ófaluban, a Fő út mentén - nagyjából a Pilisborosjenő Újtelep megállótól majdnem a MEDITOP-ig. A széttöredezett, babakocsival, járókerettel, rolátorral nem lehetett ezen a szakaszon veszély nélkül közlekedni - most jobb lesz! Arra törekedtünk, hogy a rendelkezésre álló keretből minél hosszabb szakaszt tudjunk megcsinálni, ezúttal aszfaltozni úgy, hogy a falu központjában korábban elkészült, használható járdaszakaszokat kössünk össze egymással. A Fő úti óvodabejárat előtti parkoló bejárata is sokunk idegeit borzolja régóta, ebből a pályázatból ezen is sikerül javítani.

A Magyar Falu Programban nyert 10 millió forint a Bécsi úti járda olyan szakaszának kiépítésére használjuk fel, ahol a csapadékvíz-elvezetés nyomai még felfedezhetők, nem kell vízjogi létesítési engedélyt szerezni a munkálatokhoz, és annak jó karba helyezésével a Pest Megyei Közút Igazgatóság támogatásával megépíthető a járda. Az előkészítést megkezdjük - de egyáltalán nem biztos, hogy még ősszel meg tud épülni a több mint 80 méternyi járda, legkésőbb tavasszal kivitelezésbe fordul a projekt. Közben már keressük a forrásokat a következő szakaszra.

Végezetül, sok szeretettel köszöntöm Kiss Andreát, aki Réfi Veronikától vette át a TOP Plusz Humánfejlesztések Pilisborosjenőn projekt koordinálását és Havasi-Varga Bernadettet, aki Csonka Írisz polgármesteri referenstől vette át a stafétát. Egyúttal nagyon köszönöm az összes lendületes, összeszedett, előrevivő munkáját Antonovits Bencének, aki október végével tanácsnokként befejezi munkáját a hivatalban.

Szép őszt kívánok mindenkinek!

Tömöri Balázs
polgármester

Kiemelt ügyek, döntések

Mi történt a testületi üléseken?

→ Az infláció és pékipari áremelkedések miatt a képviselők jóváhagyták a közétkezési díjak megemelését (az óvodában, a bölcsődében, az iskolában és a dolgozók számára) és a képviselők meghallgatták az októbertől esedékes változásokat is, miszerint A és B menü lesz az iskolában, és a gyerekek maguknak fogják kiszedni az ételeket az asztalra helyezett tálakból, természetesen a felnőttek segítségével.

Az iskolai étkeztetés javasolt, 2025. október 1-jétől érvényes bruttó ára:

Normál étkezés, alsó tagozat

Reggeli: 295 Ft

Ebéd: 1100 Ft

Uzsonna: 270 Ft

Háromszori étkezés: 1665 Ft

Diétás étkezés

Ebéd: 2100 Ft

Normál étkezés, felső tagozat

Reggeli: 305 Ft

Ebéd: 1150 Ft

Uzsonna: 295 Ft

Háromszori étkezés: 1750 Ft

Diétás étkezés

Ebéd: 2100 Ft

Felnőtt étkezés

Ebéd: 1080 Ft

Óvodai étkezési díjak

Reggeli: 150 Ft

Ebéd: 470 Ft

Uzsonna: 118 Ft

Összesen: 738 Ft

Diétás étkezés

Ebéd: 2100 Ft

Bölcsődei étkezés díja

Egy napra 900 Ft/fő

Dolgozói étkezés díja: 850 Ft/fő

→A testület módosította a szociális ellátásokról szóló rendeletet, ugyanis a szociális tűzifa támogatás helyett szociális fűtéstámogatást vezetnének be, hogy kibővíthesék a támogatottak körét, ugyanis nem minden rászoruló fűt fával. A rendelet azt is szabályozza, hogy hogyan lehet hozzájutni a közterületi faápolások, fakivágások során keletkezett faanyagokhoz. A Humán Bizottság az előkészítő munka során vizsgálta a gazdaságosságot, és arra jutottak, hogy pénzügyi támogatás esetén a Falugondnokságnál - más feladatokra fordítható - egy hó-

napnyi munkaidő szabadul fel, ugyanis nem lesz szükség faaprításra és kiszállításra. A rászorultakkal kapcsolatot tartó hivatali munkatársak pedig előzetesen konzultáltak az érintettekkel. Az igénybe vehető támogatást maximalizálták, 5 köbméter fa árának megfelelő összeg vehető igénybe (75 ezer Forint). A képviselők beszéltek azokról a helyzetekről is, amikor visszaélések gyanúja merült fel az elmúlt években, és hogy ezekben az esetekben környezettanulmányokra fog sor kerülni.

→ Pilisborosjenő község önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló önkormányzati rendeletét is módosítani kellett, mert Antonovits Bence a jövőben nem tudja vállalni a tanácsnoki feladatokat ellátását. Lemondását azzal indokolta, hogy nem tudta 100 %-osan teljesíteni munkáját, mert a tanácsnoki pozícióval járó munka elvégzését akadályozta több, nem közvetlenül a tanácsnoki munkához köthető tevékenység, feladat, ilyen a pályázatokban való részvétel, Lazaret útépítési- vízvezetési tervezésének koordinálása, SECAP készítés, vízgazdálkodási terv készítés stb. Emiatt az eredetileg vállalt feladataira kevesebb idő, energia jutott. A jövőben szeretne azokra a témákra fókuszálni, amiért a képviselői posztért indult: a környezet- és természetvédelem, zöldterület kezelés, vízgazdálkodás, fenntartható településfejlesztés. Szintén szeretne több figyelmet fordítani a képviselő-testületi és bizottsági tagsági munkájára is. A képviselők elfogadták a lemondását, és megköszönték eddigi munkáját.

→ A képviselők soron kívül döntöttek arról, hogy a vállalják az önrész kifizetését a Versenyképes Járások program keretében önkormányzatunknak jóváhagyott 28 770 464 Ft esetében. A támogatott projekt 14 605 000 Ft összegű eszközbeszerzésre (Falugondnokság számára egy több funkciójú munkagép kerül beszerzésre) és 14 165 464 Ft összegű építési tevékenységre (járda felújítás) bontható. A beruházásunkból a pénzügyi terve szerinti 27 777 777 Ft a támogatás és 992 687 Ft pedig az önerő. (A Versenyképes Járások program keretében a településektől elvont iparüzési adó többletet osztják újra benyújtott pályázatok mentén.)

Tájékoztatás falunkat is érintő térségi tömegközlekedési változásokról

Észrevételeket a velemeney@pilisborosjeno.hu címre várjuk!

- *Előjáróban: mind a képviselő-testület, mind számomra nagyon fontos a pilisborosjenőiek által használt tömegközlekedési lehetőségek javítása, különösen a kötöttpályás tömegközlekedés hozzáféréseinek fejlesztése, a gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése, ezen közlekedési módok ösztönzése. Annak érdekében, hogy ne kelljen autót használni és növelni a gépjárműforgalmat – illetve azokra is gondolva, akiknek nincsen vagy valamilyen okból nem tudnak saját gépjárművet használni. Magam is rendszeresen tömegközlekedem, a legtöbb nehézségről van személyes tapasztalatom is.*

Nagyon örültem, hogy a 2019 után elnyert első uniós finanszírozású pályázatunk külső településrészi autóbusz-közlekedéssel is kapcsolatos volt: a tömegközlekedés feltételeinek fejlesztéséről, a Bécsi úti buszmegállókat összekötő, Kövesbérci utcai gyalogátkelő létrehozásáról, a településrész elhagyott buszváróinak és buszöblekeinek felújításáról is szólt. A Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Programban 333.890.944 forint uniós támogatást nyertünk erre, a külső településrészi lakossági fejlesztési igényeket felmértük, prioritizáltuk és a pályázati kiírás lehetőségeivel összehangoltuk. Ennek során több alkalommal találkoztunk döntéshozókkal tömegközlekedés és közlekedésbiztonsági fejlesztési lehetőségek kapcsán – magunkkal víve a többször, különböző módokon összegyűjtött lakossági igényeket. Azóta a Bécsi úti járda teljes pilisborosjenői szakaszát is megtervezettük és friss jó hír, hogy a Magyar Falu pályázaton nyertünk 9 999 947 forintot a Bécsi út északi, 82 méteres szakaszának elkészítéséhez. Az összeg nem fogja fedezni a kiadásokat, saját forrásból egészítjük majd ki. Folytatjuk hát a több évtizedes elmaradások felszámolását a külső településrészen.

Remélem, senki nem gondolja komolyan, hogy ha jelentős erőfeszítést teszünk a tömegközlekedés körülményeinek fejlesztéséért, akkor támogatjuk annak lerontását. (Ha mégis, akkor téves a gondolata.)

Megerősítem, hogy azért csak a változások előtt 10 nappal tudtunk tájékoztatást adni a témában, mert úgy mentünk el a nyári közgazgatási szünetre, hogy az illetékes miniszteriumban nem kapott elégséges támogatást

a változtatás. Majd augusztus 19-én emailben értesültünk róla, hogy mégis, sőt már konkrét menetredek is ki voltak dolgozva és feltöltve. Így minket is váratlanul ért a helyzet. Ezért sem volt lakossági bevonás a témában, korábban nem voltunk se részletes információk birtokában (a 10-es úti tömegközlekedés adatairól és alternatíváiról), se döntési vagy akár vétő helyzetben.

Az immár a MÁV-Csoporthoz tartozó Volánbusz kollégái évek óta lakossági igények sokaságát kapják rendszeres igényfelmérésekben és azokon kívüli kommunikációs csatornákon is, melyek döntően arról szólnak, hogy pilisborosjenőiek és ürömieksokasága szeretne jobb és gyakoribb kötöttpályás (vasút, HÉV, villamos) kapcsolódást a főváros irányába. Az elmúlt időszak országos folyamatai, tömegközlekedési cégek (Volánbusz, MÁV, HÉV) integrálása a MÁV-csoportba, illetve az az érzékelhető prioritás, hogy a buszjáratok a kötöttpályás tömegközlekedésre, a vasútra ráhordást segítsék, szintén ezt a lakossági igényt támogatták. Az igényt Üröm Község

Önkormányzata 2025. márciusi személyes egyeztetésen továbbvitte az autóbuszos közszolgáltatás témában döntéshozók felé, akik 2025 tavaszától aktívan foglalkoztak a kérdéssel.

Amikor a MÁV Személyszállítási Zrt. 2025. június 26-ai levelében megkeresett azzal az elképzeléssel, hogy a jelenleginél kedvezőbb vasúti átszállási lehetőségeinek kialakítása érdekében változtatást tervez, melynek lényegi eleme az, hogy a 218-as busz útvonalváltásával tudja biztosítani a kötöttpályás vasúti- és HÉV-csatlakozás fejlesztését, akkor jeleztem, hogy nagyon örülünk neki, hogy meghallották a lakosok sokaságának óháját, ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy a fejlesztés úgy valósuljon meg, hogy ne a külső településrészi lakosok tömegközlekedésének rovására történjen a fejlesztés. (Szó szerint így: "Fontos számunkra a Külső-Pilisborosjenő településrész tömegközlekedésének erősítése, hogy a 218-as busz irányváltása ne járjon járatritkulással a 10-es úton élő ürömieksokaság számára.")

Annak az előrelépési lehetőségnek kifejezetten örültem, hogy a két településközpont lakói számára közvetlen elérhetővé válik a H5-ös HÉV, és összehangolt menetrendek mellett könnyen át tudnak szállni a Budapest felé tartó S76-os vonatokra, illetve összességében gyakrabban fognak járni buszok Budapestre, mert erre tömeges lakossági igény, szükség volt és van.

A nyár folyamán a MÁV-csoport munkatársai kijöttek megtekinteni pilisborosjenői buszvégállomásunkat, s a kikerülő buszok segítségével megállapították: ahhoz, hogy újabb járat végállomása lehessen, biztosan alakítani kell rajta. Erre proaktív, problémamegoldó szemlélettel több alternatíva is felmerült – előnyökkel és hátrányokkal. Erről röviden a nyári Hírmondóban is beszámoltunk. A terepszemle végeredményéről nem volt tudomásunk, amiből azt sejtettük, hogy még további egyeztetések zajlanak, nincs eredmény, zajlik a döntéshozatali folyamat, csúszik a szeptemberi indulás. Ezek után 2025. augusztus 19-én váratlanul ért minket, hogy arról kaptunk információt, hogy megszületett a döntés és 2025. szeptember 1-től a 840-es, a 848-as és a 218-as busz végállomása is lesz a pilisborosjenői autóbuszforduló.

A MÁV-Csoport szakemberei tehát az elmúlt fél évben megvizsgálták a térség forgalmi adatait, forgalomtechnikai szakértőik terepszemlét tartottak az útvonalon és a lehetséges fordulóknál, végállomásokon, forgalomszámlálási adatokat tekintettek át, kollégáik kikérték Üröm, Solymár és Pilisborosjenő önkormányzatának véleményét és ezek után úgy döntöttek, hogy 2025 őszétől a Budapesti Közlekedési Központtal együttműködésben megváltoztatják a 218-as, a 800, 820, 830, 832, 840, 848-as (valamint a részben kapcsolódó 64-es busz járatcsaládhoz tartozó) buszok menetrendjét. (Ez utóbbi következtében könnyebb és sűrűbb lesz a solymári vasútállomás megközelítése, ezen a téren javulnak a külső településrészi vasúti kapcsolódási lehetőségei is. Ez a Pesthidegkút és Máriaremete felé továbbutazást is elérhetőbbé teszi.)

A falunkat és Ürömet közvetlenül érintő legnagyobb változás röviden az, hogy az – eddig Budapest, Szentlélek tér és Solymár, Auchan áruház között közlekedő – 218-as busz szeptember 1-től Üröm településközpont érintésével a Pilisborosjenő, autóbuszforduló végállomás között fog közlekedni. Ennek eredményeképpen Aranyvölgy vasútállomás megállóhelyen egész nap 30 perces követési idővel, mintegy 90 járat esetében válna biztosítottá a vasúti átszállási kapcsolat, illetve a reggeli időszakban a Nyugati pályaudvar felé közlekedő, sűrítő vonatokra is megvalósulna az átszállási lehetőség. Továbbá a HÉV közvetlenül elérhetővé válna mind Ürömről, mind Pilisborosjenőről. A részletes menetrendi

adatok kidolgozása augusztusban még folyamatban volt, ezt mi is csak augusztus közepén a menetrendek.hu oldalról, lakossági levelekben említve láttuk. Ennek gyors áttekintését követően Ürömmel közösen kezdeményeztünk egyeztetést a kérdésben a MÁV-Csoport témáért felelős kollégáival.

Több nyitott kérdés volt ugyanis, ezek közül sokat Önök is nehezményeztek, feszegettek emailjeikben – a változás előrelépésrészének örülő visszajelzések mellett. Ilyenek például a sűrített volánbuszok elmaradásának kérdése a 10-es úton (járatszámcsökkenés), az utolsó járat indulási ideje, a kiszámíthatatlanabb menetidő és buszmegállóba érkezés csúcsidőben volánbuszok esetén, illetve a pilisborosjenői buszforduló fizikai átalakításának kérdése és még jópár. Ezúton is köszönöm a felvetéseket. Minél összeszedettebb és konkrétabb egy-egy javaslat, annál jobban fel tudom használni - megköszönöm, ha a velemeny@pilisborosjeno.hu címre is elküldik! Felhasználom ezeket a következő egyeztetéseken. A jelzett nehézségekre, érzékelt visszalépésekre remélem tudnak a MÁV-csoport kollégái mind reagálni, ha lehetséges, akkor jó megoldást találni.

Az eddigi tárgyalásokon legfontosabb elért eredmények a következők:

1. Mindennap minden volánbusz megáll minden külső pilisborosjenői volánbusz megállóban! Ígéretük szerint 2025. szeptember 1-től a Bécsi úton az összes elhaladó volánbusz (800, 820, 821, 830, 832) minden pilisborosjenői volánbusz megállóban meg fog állni, ha vannak le/felszálló utasok és jelzik ezt. Szeptember 15-től pedig megállnak az Orbán Balázs utcai, óbudai megállóban is, hogy könnyebb legyen elérni az ottani óvodát és iskolát.
2. Több Volán-járat fog behajtani a solymári Auchan áruházhoz az eddigiek-nél, a kiszolgálást a 2025. szeptember 1. után a 830-es autóbuszvonal járatai biztosítanák, mely kínálatot egyes időszakokban a 820-821-es vonal járatai egészítik ki.
3. Kérésünkre indítanak egy plusz 830-as járatot éjszaka – nagyon hasonlóan a 218-as éjszakai menetrendhez – az Árpád-hídtól, azzal nemcsak a Bécsi úti pilisborosjenőiek jutnak éjszaka haza, hanem egyúttal a 0:10-es solymári vonat utasait is ki tudják majd szolgálni. Az új, 830-as jelzésű járat 23:50 órakor indul Budapestről, Árpád-híd autóbusz-állomástól Pilisvörösvárig, mely a Budapest, Üröm vasúti megállóhelyet követő szakasz megállóiban csak leszállási céllal áll meg.
4. Emellett megtudtuk, hogy véglegesítették: a 840-es volánbusz utolsó

járata péntek és szombat éjszaka egy órával később jár. Az új buszjárat indulását az egy órával kitölt üzemidejű utolsó éjszakai metróhoz igazították. A próbaüzem megtörtént, és véglegesítették a pozitív változást. Így kaptunk még egy járatot hétvégékre, aminek tudtommal sok fiatal és éjszakai műszakban dolgozó örül.

5. Azt viszont nem sikerült elérni, hogy a Téglagyár téri 218-as megállóba behajtsanak a volánbuszok. Így különösen fáj az ottani gyalogátkelő hiánya, amit nagyon szerettünk volna kivitelezni a múltkor, uniós pénzekből megvalósuló tömegközlekedési és közlekedésbiztonsági fejlesztéseknél, de a megvalósuló fejlesztések és felújítások feltételeinek teljesítése elvitte az erre tervezett forrásokat. Erre valahonnan most sürgősen pénzt kellene szerezni. Mint ahogy ki kell deríteni azt is, hogy a Kossuth tér buszfordulójának átalakítása kinek a feladata, és költségei kit terhelnek. Ha az önkormányzatot, akkor sürgős teendő van, mert a költségvetés tervezésekor e feladat költségeit nem terveztük be, forrást kell rá találni.

Az viszont igen jó hír, hogy Üröm és Pilisborosjenő településközpontok lakosainak is lesz annyi elérhető buszjárat, mint amennyit a lakosságszám indokol, és amennyi a térségben már mindenhol általános. Járataink sokszor voltak tömöttek, és magam is sokszor tapasztaltam, hogy a reggeli csúcsforgalomban az ürömieksokszor már alig tudták magukat felpréselni a járatokra. A lakosságszám jelentős és egyre nő – így a településközpontok tömegközlekedési ellátottságában bekövetkező változást mindenképp pozitívnak látom.

Összességében tehát úgy gondolom, hogy a plusz településközponti járatral inkább jól jár falunk, mintha a 218-ast megszüntették vagy egészen máshová irányították volna át. Úgy gondolom, hogy a legtöbb nyitva maradt vagy felmerült kérdés orvosva lett, ezzel nagyrészt teljesült a kérésem, hogy a külső településrész ne kerüljön rosszabb helyzetbe. Hátrány annyiban éri őket, hogy 300 méterrel tovább kell sétálni a Solymár, Szarvas megállóhoz, és hogy ott nincs zebra. Ez viszont orvosolható. Az viszont nem elvárható szerintem, hogy azt kérjük, hogy oda legyen külön direkt járat, Ürömnek ilyen például sosem volt, sosem szállhattak fel üres buszra, ez nem tartozik a szükséges közellátások közé.

Továbbra is a lehető legjobbat szeretnénk elérni a településen élő összes lakos (tömegközlekedése) számára. Lakjon valamelyik külső településrészen, vagy akár a faluközpontban.

Tömöri Balázs polgármester

Bálványfa csere program a Pilisi bioszféra-rezervátum településein

■ *A mirigyes bálványfa (Ailanthus altissima), vagy ahogy a legtöbben ismerik, az ecetfa a védett területekre és a kertekre is az egyik legnagyobb veszélyt jelentő özönnövény. A Pilisi bioszféra-rezervátumban visszaszorítására egy uniós pályázat segítségével fogott össze a Pilisborosjenői Önkormányzat és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság a helyi önkormányzatokkal.*

Biológiai inváziók

A természetes ökoszisztéma számára napjainkban a legsúlyosabb veszélyt a biológiai inváziók jelentik. A globalizáció és a klímaváltozás együttes hatásaként a növény- és állatfajok át tudnak lépni olyan földrajzi határokat és távolságokat, amelyekre természetes úton nem lennének képesek. Sikeres terjedésüket elősegíti, hogy a károsítók általában nem jönnek velük együtt. Közülük a legagresszívebbek inváziós fajjává válnak. Az egyik legveszélyesebb a mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*), vagy más néven ecetfa. Nem véletlen, hogy 2019-ben felkerült az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok jegyzékére, melyek visszaszorítása jogszabályi kötelezettség.

A bálványfa (ecetfa)

Kelet-Ázsiában, a Jangce alsó folyása mentén, illetve Koreában őshonos. Hazánkban főként sík- és dombvidékeken elterjedt, de középhegységeinkben is egyre gyakoribb. Jól tűri a szárazságot és a sovány talajt, kedveli a homokot, tartósan nedves élőhelyen azonban nem marad meg. Városi környezetben a kevésbé árnyékolt, meleg területeket részesíti előnyben, könnyen utat tör magának az úttestek, járdák, épületek falának repedésein keresztül is. A talajfelszín bolygatása kifejezetten kedvez a terjedésének.

Levélkéinek mindkét oldalát mikroszkopikus méretű mirigyszőrök fedik, amelyek kellemetlen szagú illóolajat termelnek – ha másról nem, kellemetlen bűdös szagáról jól felismerhető.

Számtalan fiatal bálványfával találkozhatunk településünkön

A bálványfa hatása

Rendkívül agresszívan terjed. Már viszonylag fiatalon bőséges, repítőkésszülékkel ellátott lependék termést hoz. Termései hosszában csavarodottak, lehulláskor egy propellerhez hasonlóan vízszintesen forognak, így oldalirányban is képesek nagy távolságra eljutni. Emellett kiválóan sarjad a távolra futó gyökereiről.

Megtelepedve úgynevezett allelopatikus anyagokat termel, amelyek gátolják egyéb növények csírázását, emellett árnyékolásával és a talaj nitrogénszintjének növelésével átalakítja az általa elfoglalt területek növényközösségét és gyorsan egyeduralkodóvá válik.

Visszaszorítása – kiváló sarjadzóképesége miatt – mechanikai módszerek alkalmazásával szinte lehetetlen.

Mit tehetünk, ha fiatal bálványfa bukkan fel a kertünkben? Amennyiben még lehetséges, legjobb gyökerestül kiemelni a bálványfát, különben csak a szaporodását segítjük elő. Ha már nagyobb méretű, és ez nem lehetséges, akkor legjobb, ha olyan szakembert hívunk, aki el tudja végezni a vegyszeres kezelést.

Jellemzője, hogy először a lakott településeken – különösen az elhanyagolt településrészekben –, továbbá az utak, vasutak mentén szaporodik el. A termőre forduló egyedek innen fertőzik tovább a kerteket, temetőket, parkokat és a védett természeti területeket is.

Bálványfa csere program a pilisi településeken

Tavaly európai uniós pályázati támogatást nyertünk el a Pilisi bioszféra-rezervátum fejlesztésére, aminek része a bálványfa visszaszorítása is. Első lépés volt, hogy 21 település belterületén felmértük az összes bálványfát. Ezután nyolc települést választottunk ki, ahol a nagy fák egy részét eltávolítottuk. A fák kivágása előtt a nyár folyamán vegyszert kell injektálni a törzsükbe, ami a gyökerekbe szívódva megakadályozza a sarjak képződését. Ezután ősszel kerülhet sor a fák kivágására, ami sok esetben – a házak, kerítések, távvezetékek védelme érdekében – alpin technikával, vagy kosaras autóról történik. A kitermelt faanyagot a település szociális tűzifaként hasznosíthatja. A kivágott fák helyére az önkormányzattal közösen kiválasztott, méretes, őshonos fafajt ültetünk.

A települések kiválasztásánál azokat részesítettük előnyben, amelyek vállalták, hogy a pályázati támogatáson felül további fák kicserélésére biztosítanak forrást. Így esett a választásunk többek között Pilisborosjenőre. A faegyedek kijelölésénél szem-

Beavatkozási terület a Víztorozó köz tetején

pont volt, hogy első körben a közterületen álló és már termőre fordult, magászó egyedeket távolítsuk el. Ezeket első lépésben injektálni kell, ami szeptember folyamán történt meg. Ezt követően meg kell várni, amíg a vegyszer eljut a gyökerekbe és megakadályozza a sarjképződést. A fák kivágására és csemeték ültetésére október végén, november elején kerülhet sor. Bár sok esetben az eltávolításra kerülő ecetfák kifejezetten esztétikusak, reméljük, hogy a helyükre ültetett őshonos juharok, hársak,

kőrisek, fűzek vagy gyümölcsfák is betöltik ezt a díszítő szerepet.

A bálványfa csere program a "Bioszféra-rezervátumok közösség- és természetalapú fejlesztése a magyar-szlovák határ mentén a biológiai sokféleség közös védelme és gazdagítása érdekében – HUSK Bioszféra-rezervátumok" című, HUSK/2302/1.2/067 azonosító számú projekt részeként valósul meg.

dr. Kézdy Pál

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Sajtóközlemény

A bakteriális mastitis hatékony kezelésére alkalmas Guide (irányelv) fejlesztése 2025/05/01

A Fluart Innovative Vaccines Korlátolt Felelősségű Társaság 711,19 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatást nyert el. A pályázat a Széchenyi Terv Plusz program és a GINOP_PLUSZ-2.1.1-24 „Fókuszterületi innovációs projektek támogatása” című konstrukció keretében valósul meg. Az európai uniós támogatás megvalósítása révén a cél olyan Guide kidolgozása, amely speciális lehetőséget ad a bakteriális mastitis (baktérium okozta tőgygyulladás) okozta gazdasági és állategészségügyi problémák csökkentésére.

A projekt megvalósítása révén egy olyan egyedi, hiánypótló útmutatót fejlesztenek ki és hoznak létre, ami a szarvasmarhák mastitises betegségének terápiájára szolgál, előre kijelölt típusú (bakteriofág, endolizin) hatóanyagjelöltek esetén meghatározza, hogy mely vizsgálatok elvégzése szükséges és elégséges a fejlesztés mely pontján, valamint a vizsgálati eredmények alapján meghatározható legyen a következő fejlesztési lépés. A Guide olyan eljárások sorozata, amelyben lépésről lépésre határozzák meg a teendőket és a következő lépés megtételéhez az előző lépések eredményeinek értékelésével jutnak el. A projekt célja egy olyan Guide kidolgozása, amely speciális lehetőséget ad arra,

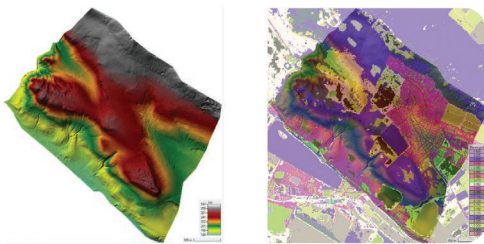
hogy a jelenleg ismert eljárásrendekhez képest egy, a Guide-ban meghatározott fejlesztési lépéseket követve, azok eredményeit figyelembe véve, a mindenkor aktuális fejlesztési lépés után, a szükséges döntéseket meghozva, új megközelítést és hatékonyabb védekezést tudjanak alkalmazni a bakteriális tőgygyulladás okozta gazdasági és állategészségügyi problémák csökkentésére. A Guide a szakmai eljárások és vizsgálati módszerek integrált döntési fát tartalmazó előirata, ami egyben a bakteriofág és endolizin együttes felhasználását elősegítő szakmai protokoll rendszere. A mastitis kezelésében jelenleg az antibiotikumok alkalmazása a legerjedtebb módszer, azonban a növekvő antibiotikum-rezisztencia és az antibiotikumok környezeti terhelése miatt szükség van alternatív megoldásokra. A projekt fejlesztésében a MEDYAG Korlátolt Felelősségű Társaság mint konzorciumi tag vesz részt. A projekt megvalósulási helyszíne: 2097 Pilisborosjenő, Fő utca 7. 0135/10. A projektről bővebb információt a www.fluart.hu, illetve a www.medyag.hu oldalon olvashatnak.

További információ kérhető:
Szabó Zoltán, projektigazgató
+36-20-419-7173
palyazat@fluart.hu

Zöld és kék hírek

Korszerű technológia a település fejlesztésben - elkészült Pilisborosjenő LIDAR felmérése

Szintén az Interreg HUSK/2302/1.2/060 #mountgreenfra pályázat keretében készült el a teljes település lézert alapú távérzékeléssel végzett nagy pontosságú felmérése az Envirosense Hungary Kft által. A létrejött térinformatikai állomány centiméter pontosan ábrázolja a település teljes domborzatát, illetve valamennyi objektumát, építményét.

Mi készült el pontosan a projekt keretében?

1. 5 cm terepi felbontású, RGB színkiosztású digitális ortofotó térkép EOVS vetületi rendszerben
2. Légi lézertszkeneléssel előállított pontfelhőből származtatott digitális domborzatmodell (DTM), digitális felszínmodell (DSM), relatív magasságmodell (nDSM)
3. 3D tetőkataszter
4. 2D felszínborítás adatbázis
5. Felszíni mélységintegrált lefolyásmódel mértékadó csapadék keltette árhullámokra a szivárgási veszteségek figyelembevételével
6. Tetőkataszter alapján ingatlan szintű adatbázis az ingatlanokon megterható vízmennyiségekről

Mire használhatjuk az eredményeket?

A felmérést elsősorban vízügyi tervezés céljából végeztük. Segítségével különböző csapadékeseményeket modellezhetünk, ez alapján láthat, hogy hol elégtelen a csapadékvíz elvezetés, egy adott csapadékesemény hol eredményezhet előntéseket, illetve előre kipróbálhatjuk, hogy egy adott beavatkozás hogyan változtatja meg a meglévő állapotot. Az eredmények alapján kirajzolódnak a vilámvízvezetési leginkább veszélyeztetett területek, és kijelölhetjük a beavatkozási pontokat. A vizes tervezésen túl a felmérés nagy segít-

ségére a lesz a hivatalnak a jövőben tervezett minden infrastrukturális tervezésekben – pl útépítés, járdaépítés stb. –, a településtervezésben, illetve a pontosabb adóbehajtásban. De bizonyító erővel felhasználható egy vitás fakivágási ügyben is. A lakosság számára a cég az általa felmért településeken az Envirosense-től naprakész adatokat kérhetünk ki napelemtelepítés, illetve tetőfelújítás tervezéséhez, mely szükségtelenné teszi a helyszíni felmérést, jelentős idő- és költségmegtakarítást eredményezve.

Ezzel Pilisborosjenő a legjobban felmért települések közé került, melyek a legkorszerűbb eszközökkel tervezhetik településük fejlesztését.

Fenntartható Klíma és Akcióterv közösségi tervezéssel

Október 8-án gyűltünk össze Pilisborosjenő Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervének (SECAP) utolsó közösségi tervező műhely alkalmára, melynek keretében a résztvevőkkel a kibocsátási adatok, klíma-kockázatok, energiaszegénységi háttéranyagok, illetve a lakossági felmérés eredményei alapján határoztuk meg a település klíma-alkalmazkodáshoz kapcsolódó erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit, illetve foglalmaztunk meg egy kívánt jövőképet és ennek eléréséhez szükséges intézkedéseket. A műhelymunkát, a folyamatot a C4C pályázatnak köszönhetően végigkísérő Szolidáris Gazdaság Központ szakemberei facilitálták, a szakmai vezetést Selmeczi Pál és Sütő Attila látták el. A munka eredménye alapján megkezdődik a módszertan szerinti intézkedési tervek kidolgozása, mely az utolsó lépés az akcióterv véglegesítése előtt. A véleményezése bocsátott dokumentumot az ősz folyamán ismerhetik meg az érdeklődők.

Művészet a természetért

Szeptember 5-6-7. hétvégéjén került megrendezésre a Green Visionary Artistry - A Tapestry of Environmental Expression pilisborosjenői rendezvénye. A program egy Európai Unió kezdeményezés, amely európai városokat egyesít annak érdekében, hogy a művészeteken keresztül foglalkozzanak a klímaváltozással és a környezetvédelemmel. A projekt számos különböző tevékenységet foglal magában, beleértve workshopokat, installációkat, előadásokat és kiállításokat.

Célja, hogy növelje a fenntarthatósággal kapcsolatos tudatosságot, a művészet erejét felhasználva elősegítse a párbeszédet és cselekvésre ösztönözzön.

A projekt keretében két év alatt nyolc országban zajlanak művészeti projektek, partnerenként egy-egy művészeti ágban: Portugáliában, Litvániában, Magyarországon, Spanyolországban, Szlovéniában, Görögországban, Olaszországban és Cipruson.

A programsorozat pilisborosjenői állomása szeptember első hétvégéjén zajlott, Jonathan Ouisse és Antonovits Bence vezetésével. Fókusz a fenntarthatóság és a vizuális művészetek. Az eseményre egy tizennégy fős nemzetközi delegáció érkezett falunkba a partnerországokból. A program tervezésénél fontosnak tartottuk, hogy minél többet adhassunk a falunak, a falu közösségének. Míg az eddigi események fókuszpontjában a résztvevő delegáció, a pilisborosjenői alkalmon inkább a falu közössége állt.

A program keretében a nyár folyamán elkészült Jonathan Ouisse 12x8 méteres festménye a faluház oldalára. Ezt elevenítette meg szeptember 6-án este Jonathan Ouisse és Baranyi Péter fényfestéssel, a Rézeleje Fanfárosok és Obadu koncertje mellett. A délelőtt folyamán kicsik és nagyok közösen szőtték össze önarcképüket egy-egy veszélyeztetett állat- vagy növényfajjal, Csíkszentmihályi Réka vezetésével. A nemzetközi delegáció megnézte az éppen aznap zajló közösségi szüretet, és Marton Gergely vezetésével különböző helyi borokat kóstolt végig. Az este az angol nyelven zajló Science Café PLUS pódiumbeszélgetéssel indult, ahol dr. Kóváry Zoltán klinikai szakpszichológus, Jonathan Ouisse francia festőművész, Sall Fanni képzőművész, a Nyími Öko Közösség tagja és Atsushi Kuwayama japán dokumentumfilmes boncolgatta azt a kérdést, hogy mi az alkotó szerepe, felelőssége, amikor környezeti témákhoz nyúl.

Vasárnap a delegáció helyi művészek műhelyeit látogatta sorra, a délutánt pedig a főváros látogatásával töltötte.

A program következő állomása novemberben a spanyolországi Murcia városa, ahol a zene kerül a középpontba. Antonovits Bence

Lezárult a kutatás – nem hozható felszínre a Cigány-patak forrása

Az elmúlt évtizedekben újra és újra felbukkant a Cigány-patak (korábban Borosjenői-patak) forrásának témája. Hol volt pontosan? Mikor tűnt el? Hol folyik most a patak víze, mielőtt a Kossuth téren felszínre bukkanna? Ennek a kérdésnek szerettünk volna megnyugtatóan a végére járni.

A forrást már a kétezres évek elején is kutatta az akkori településvezetés, próbaásásokat hajtvva végre a Szent Donát utca felső szakasza mellett. Richter Flóra 2013-ban írt szakdolgozata alaposan foglalkozott a témával, munkájában számos korábbi visszaemlékezést feldolgozott, és javaslatokat fogalmazott meg a patak természetes rendezésével kapcsolatban. A gyermekkorukat Pilisborosjenőn töltő, idősebb lakosok beszámolnak arról az időről, amikor a Mózer-árokban még patak folyt. Erre erősítenek rá azok a vízügyi térképek is, melyek a Cigány-patak eredetét a Mózer-árok feje-nél jelölik.

A kérdés alapos szakmai vizsgálatára az Interreg HUSK/2302/1.2/060 #mountgreenfra pályázat biztosított anyagi fedezetet. Mivel a Mózer-árokban komoly szerepet szánunk a település vízgazdálkodásában, fontos volt megtudni, hogy lehet-e, kell-e azzal a lehetőséggel számolni, hogy az árokban állandó jellegű vízfolyás jelenik meg. A pályázat keretében ugyanis zajlik a teljes árokszakas rendezési tervének készítése, mely így bekapcsolódik a település ÉNy-i területének vízgazdálkodásába. A projekt több éves előkészítés után indult meg. Már a munka kiírásának összeállítása is komoly szakmai feladatot jelentett. A beszerzést a GEO-SIVO Kft. nyerte el arra, hogy összefoglaló tanulmányt készítsen a forrás újrafoglalhatóságának lehetőségéről, beleértve ennek módját és az újrafoglalás technológiai tervezését is. Ehhez kutatóárkokat ástak a forrás egykori feltételezett helyén, a talajszelvények és a talaj alatti vízmozgás vizsgálata céljából. A kutatóárkokból vett talajmintákat akkreditált laboratóriumi vizsgálatoknak vetették alá talajazonosítás, összetétel, további felhasználtság megállapítása céljából. A terület földtani felépítésének pontosabb megismeréséhez a Mózer-árok környezetében és a forrás morfológiai vízgyűjtőjén több helyen

felszíni egyenáramú geofizikai méréseket végeztek el. A talajvízszint feltérképezése céljából a szakemberek vizsgálták a Mózer-árok környékén található ásott és fúrt kutak vízszintjét.

A földtani szelvényezési munkálatok (geofizikai), talajvízkutak vízszintmérési és szintezési (hidrodinamikai vizsgálatok és geodéziai mérések), valamint a kutatóárkok rétegeinek értékelése alapján megállapítható volt, hogy a vizsgálatok időpontjában a talajvíz szintje, amely a forrást is táplálná, több mint 6,5 m mélységben húzódik. **A talajvízszint süllyedése miatt a forrás újrafoglalása a jelenlegi területi vízgazdálkodási viszonyok mellett műszaki szempontból nem reális alternatíva.**

Az érintett településrész területhasználata az elmúlt 50 évben jelentősen átalakult. Az egykori kertészeti ültetvények helyét zártkerti, majd belterületi lakóingatlanok vették át. Ezen urbanizációval párhuzamosan a fedett felületek aránya megnőtt (tetők, térburkolatok, utak burkolása), így a helyben történő beszivárgás is csökkent. A vizsgált területen létesült talajvízkutak és házi vízművek a talajvízkészletet csapolják, a talajvízszintek folyamatosan csökkennek, a vizsgálatok igazolták, hogy a legfelső talajvízadó réteg – amely egykor a Cigány-patak forrását is táplálta – már kiürült.

Vélhetően a településrészlet beépítettségének/fedettségének, növekedésének, közművesítésének, így a csapadékvizek felszínén történő gyors levezetésének hatására a terület szárazodásnak indult. A gyenge vízvezető felső rétegek is leürültek. **A megváltozott felszínborítás és területhasználat miatt a természetes vízháztartási viszonyok (kb. 1960-ig) megváltoztak, átalakultak, a maradék beszivárgás mennyisége nem tart lépést a karszt felé történő leürüléssel, illetve az ingatlanok sekély kútjainak termelésével.** Vélhetően

a jövőben beáll majd, vagy már beállt egy új egyensúly mivel a nyomáscsökkenés következtében a leáramlási intenzitás csökken. Ez az új egyensúly azonban a településrész felszín közeli vízkészleteinek csökkenését fogják eredményezni.

A csapadékvizek korábbinál nagyobb része vagy a felszínen távozik a részvízgyűjtőről, vagy a klimatikus változások miatt megnövekedett növényi párologtatás miatt kb. -1,5 m-ig a gyökérszónában hasznosul jelentősen csökkentve a maradék beszivárgást. **Így egy állandósuló közel 4 méteres földtani közeg (felszíntől -5,20 m-ig) tartamosan vízhiányos állapotba került.** Fokozódó lokális aszályérzékenységgel kell a településrészben számolni. A területrész sekély (5-6 méteres) ásott és fúrt kútjainak az ideje meg van számlálva.

A GEO-SIVO Kft. a terület gyors szárazodásának lassítása érdekében javasolja a Szent Donát utcán és az **Ezüsthegyi úton összegyűlő, ingatlanokról is kifolyó vizek helyben tartását, az ingatlanokon belül a burkolt felületek csökkentését, vagy vízáteresztő burkolatokra történő cseréjét, illetve az ingatlanokról a csapadékvizek közterületre történő kijutásának minimalizálása érdekében az ingatlanokon csapadékvíz gyűjtő- és hasznosító rendszerek kialakítását.** A teljes a tanulmány a település honlapján érhető el.

Antonovits Bence

Természeti környezetünk – Házi veréb

A veréb, különösen a házi veréb (*Passer domesticus*) évszázadok óta szinte minden településen jelen van. Mégis egyre többen teszik fel a kérdést: „Hová tűntek a verebek?”

Az udvar üresnek tűnik, nem csipognak a bokrokban, kevesebbet látunk az etetőnél – de vajon mi ennek az oka?

Az elmúlt évtizedekben sok városi és falusi környezet jelentősen átalakult. A régi épületek felújítása, szigetelése, tetőcseréi eltüntették a verebek fészkelőhelyeit. Már nincsenek nyitott ereszek, résekkel teli padlások, faodvak – ezek nélkül viszont nehezebb túlélniük.

A verebek főként magvakat és rovarokat fogyasztanak. A gondosan kezelt gyepek, vegyszeres gyomirtás és a rovarok számának drasztikus csökkenése miatt sokszor egyszerűen nem találnak elég ennyit.

Más városi madárfajok, például seregélyek, csókák vagy szarkák versenyhelyzetet teremtenek a verebek számára – mind a fészkelés, mind az élelem szempontjából. A veréb általában alulmarad ezekben.

A verebek nem költöző madarak, de évszakosan más helyeket választanak pihenésre vagy táplálkozásra. Ha egy környéken épp kevesebb élelem vagy biztonságos hely van, átmenetileg elhagyhatják a területet.

A túl sok emberi tevékenység (pl. építkezések, folyamatos zaj, állandó jelenlét) is távol tarthatja őket, főleg, ha kiscigerek, háziállatok vagy más zavaró tényezők is jelen vannak.

Mit tehetsz, ha visszacsábítanád őket?

Helyezz ki verebeknek való odút (B típusú odú: röpnylás átmérője: 35 mm, alapterület: kb. 12×12 cm, mélység: 20 cm) vagy fészkelődobozt. Több odút is elhelyezhetsz, 1 méter távolságra egymástól, mert szeretnek kolóniában lakni.

Tegyél ki madáretetőt és itatót, nemcsak télen szorulnak segítségre a madarak!

Kerüld a vegyszereket, permetezőszereket, amelyek károsítják a rovarokat, így a verebek táplálékát is.

Ültess bokrokat, sövényt, amelyek természetes búvó- és fészkelőhelyek lehetnek számukra

Fontos tudni, hogy a verebek eltűnése nem csak helyi jelenség. Európa-szerte megfigyelhető népességcsökkenésük, ezért különösen fontos, hogy odafigyeljünk rájuk. Kis lépésekkel is sokat tehetünk a jelenlétükért.

Forrás: verebfioka.hu

Fotó: Mihályi Ferenc, pilisborosjenői lakos

Helytörténet képekben: régi szüretetek, mulatságok

Forrás: Alfons Bauer - Maria Welsch: PILISBOROSJENŐ 1695-1988 WEINDORF (Weindorfer Heimatkomitee im Verband der Landsmannschaft der Deutschen aus Ungarn Baden-Württemberg e.V., 1988) és Gröschl György - Gröschl Györgyné Götz Mária: SZÜLŐFÖLDÜNK PILISBOROSJENŐ 2000 (Pilisborosjenő Önkormányzata, 2001)

■ Híreink a némettség életéből

Ősszel ismét gazdag programok, fellépésekkel és közösségi események

Kormányának Támogatásával sikeres pályázat útján elnyert forrásból. „Hagyomány és Kultúra – Tradition und Kultur” címmel. NKUL-KP-1-2025/3-000198

2025. október 28-án kedden este 6 óra – iskolai őszi szünet – a Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében kerül sor a Polgármesteri Hivatal nagytermében Sós Ágnes és fia Petróczy András „Tiszta sváb” c. dokumentumfilmjének bemutatására majd azt követoen beszélgetésre az alkotókkal. Az előadásra már most hívunk minden kedves falubeli és környékbeli érdeklődőt.

szavazóinkat, támogatóinkat. A kulturális program után vendéglátással egybekötött kötetlen beszélgetésre, éneklésre lesz lehetőség.

2025. december 7. vasárnap, a Deutschklub agapéval egybekötött hagyományos adventi koncertje a Római Katolikus Templomban.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat úgy a Mesevölgy Óvodát, mint a Német Nemzetiségi Általános és Alapfokú Művészeti Iskolát 100.000,-, 100.000,- forint összegű, a német oktatás céljára fordítható támogatásban részesíti.

Kedves Olvasó!

A nyári pihenő után a némettség őszi tevékenységéről szeretnék hírt adni.

Elindultak a Deutschklub Singkreis valamint a Spätlese Német Nemzetiségi Táncsoport heti rendszerességű próbái.

2025. szeptember 13-án a Nép rajzi Múzeumban a „Súlyos anyag” női viseletek, élettörténetek bemutatásával foglalkozó kiállítás alkalmával Dalkörünk az Ofner Bergland c. délelőtti kulturális előadás keretében két alkalommal állt színpadra és szép dallamokkal, sikeres előadást mutatott be az érdeklődők számára. A kiállítás üzenete: sváb kórusok, táncsoportok, zenekarok mutatják be viseletüket és ma is élő kultúrájukat, hagyományait.

2025. szeptember 27-én szombaton a Singkreis a hagyományos Óbudai Szüreti rendezvénnyel egybekötött kórustalálkozón lép fel, majd a fúvószenével kísért szüreti felvonuláson is részt vesz.

2025. október 12-én vasárnap Budakalászra kapott a Deutschklub hagyományörző kórustalálkozóra kedves meghívást.

2025. október 4. szombat. Faluszüret Pilisborosjenőn. A rendezvény alkalmával a Deutschklub Singkreis énekes és a Spätlese Német Táncsoport táncos előadással lép fel a rendezvénynek mindig otthont adó Sváb Tájház színpadán. A szüreti felvonulást kísérő, majd a rendezvény kulturális programja után is egy ideig hangulatos zenét a Donaumusikanten sramli zenekar szolgáltatja. Itt szeretném megemlíteni, hogy úgy a falubúcsú alkalmával, mint a szüreti rendezvényen a zenét a Deutschklub Pilisborosjenő Weindorf Egyesület biztosította és biztosítja Magyarországra

A film bemutatja, ahogy tér- és időutazások során az unokák felelevenítik a történelem számukra eddig ismeretlen tényeit, egészen pontosan a magyarországi németiség történetét.

2025. november 8. Budaörs, az Észak-magyarországi Német Önkormányzatok Szövetsége Egyesület gálaműsora.

2025. november 29. szombat du.3 óra a Polgármesteri Hivatal nagytermében Német Nemzetiségi Délután a Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében „Hagyomány, kultúra és találkozás” címmel, melyre már most szeretettel hívjuk kedves

A Német Nemzetiségi Önkormányzat a Spätlese Német Nemzetiségi Táncsoport számára a csoport logójával ellátott fellépő pólók beszerzését támogatja.

A Deutschklub Singkreis – keddenkénti próba, valamint a Spätlese Táncsoport – szerdánkénti próba örömmel hív énekelni, táncolni vágyó, a német kultúrával szimpatizáló és azt támogatni kívánó egyéneket maguk közé a jó társaságba.

*Perlinger Györgyi
NNÖ elnök, Deutschklub elnök*

Présház két diófa közt

Egy házaspár új élettel tölti meg a hegyoldal régi szőlőbirtokát.

Gyermekkori élmények, a természet és szabadban töltött testmozgás szeretete ötvöződik abban az álomban, amit itt a hegyoldalon egy fiatal pár szeretne megvalósítani: egy kis családi szőlőbirtokot, amely teret biztosíthat számukra és kisebb közösségi összejöveteleknek is. Így válhat a – jelenleg még – veszteséges szőlőgazdálkodás mégis értékteremtővé.

A falu határában, a szőlőhegy lankáin áll egy régi présház, amely ma új életet él. A birtokot négy éve vásárolta meg Szügyi Dezső és felesége, Harkai Erzsébet, akik nagy lelkesedéssel vágtak bele a szőlőművelésbe, noha jól tudták: a munka sok, a haszon csekély. A kis ház története a múlt század végéig nyúlik vissza. Korábban még gyümölcsös állt itt, majd az 1980-as években telepítették a szőlőt, és ekkor épült az első présház is a hegyoldalon, ezt vették meg vendéglátóim. A pár ma már valamivel több mint egy hektáron gazdálkodik, amelyből 12 ezer négyzetmétert borít szőlő.

Az első években a család barátokat, kollégákat hívott segítségül. Tizennyolc ember dolgozott együtt az első tavaszi munkálatokon: kötözés, oszlopcseré, a régi kivágott tőkék felhordása mind közös erővel zajlott. A munka végén bográcsban főtt az ebéd, a diófák árnyékában asztaloknál ültek össze. A közösségi élmény azóta is fontos eleme a birtok mindennapjainak, a gazdák pedig tervezik, hogy a présház körül kisebb közösségi teret alakítsanak ki, ahol barátokat, családtagokat és idővel akár érdeklődő falubelieket is vendégül láthatnak.

A présház mellett áll a kemence, amelyet egykor multságokhoz használtak; ma még felújításra vár, de a gazdák szeretnék, ha egyszer újra élettel telne meg a környéke. "Ide lehetne hívni a barátokat nemcsak inni, hanem dolgozni is. Néhány óra szőlészkedés után lehetne sütni egy jó malacsültet, leereszteni egy kancsó bort és kezdődhetne a jókedv" – meséli Dezső.

Erzsébet és Dezső elhivatottak: nagy szívvel és alapos szakmai rákészüléssel fogtak hozzá a gazdálkodáshoz

A tájképvédelmi szőlőt Pilisborosjenőn több kisebb birtok alkotja, mindegyikben körülbelül háromezernyi négyzetméteren terem a szőlő. A parcellák művelési blokkokba rendezve követik egymást, hogy a traktor kényelmesen tudjon végighaladni rajtuk, fordulókkal, szolgálmi utakkal kialakítva. É-D-i irányúak a telkek, a szőlősorok meg K-Ny-i irányúak. A szőlősorok tehát keresztbe futnak. Ebből adódik, hogy a traktor bemegy az egyik tulajdonos tábláján és egy másik szőlésznél bukkan ki. Két szőlőtáblánként van egy-egy lefelé menő nyomsáv. "Vettem kézikocsit, vízszintesen fantasztikusan jó. Erre rá lehet rakni kilenc szüretelő ládát. De feltolni még üresen is, az egy nagyon komoly munka, azért kell az a pici 13 lóerős traktor, az pont alkalmas arra. Azzal 15-20 ládát is simán, könnyedén fel lehet hozni." - avat be Dezső a rejtelmekbe, közben Erzsébet szőlőt készít nekünk az asztalra.

A szőlőművelés gazdasági oldala azonban kijózanító. Dezső pontos számításai szerint, még ha a termést jó áron is adná el, egy tábla után évente mintegy négyszázezer forintos veszteséget könyvelhetne el. A költségek között szerepel a támaszrendszer felújítása, amelyet a negyvenéves akácoszlopok elkorhadása tesz most már minden évben szükségessé. Egyetlen oszlop ötezer forintba kerül, és a cseréhez

először a földben maradt csonkokat ki kell ásni, hogy az ikertőkék közötti szűk helyre bekerülhessen az új oszlop. A megvásárolt ültetvényeken telepített tőkéknek ma már csak a hatvan-hetven százaléka él, így a hozam nem éri el a gazdaságos szintet: Dezső szavaival: "Azt mondják, hogy egy szőlőültetvény a 9. évre éri el azt a jó terméshozamot miután telepítették. Akkor még nyilván meg is van az összes. Azzal lehet gazdaságosan termelni. Amikor már csak a fele terem, akkor az már gazdasági szempontból nem annyira értelmezhető." A birtok önmagában anyagilag szőlőtermelésből nem tartható fenn, az anyagi érdek mellett valami pluszt kell adnia – közösségi élményt, baráti összejöveteleket, helyi termékek kóstolását.

A támrendszer építésénél ma is a hagyományos módszereket részesítik előnyben. Az akácoszlopokon maradt kérget kézzel hántolják, majd gázperzselővel égetik, hogy tartósabbak legyenek. Erzsébet is sokat segít ezekben a munkákban, mind az oszlopok előkészítésével, mind a közös ebéd elkészítésével. A vadak ellen azonban nehéz védekezni. Őzek és vaddisznók rendszeresen betérnek a táblákba, a kerítés ellenére is. A szőlő egyes függönyös művelési módja ugyan magasra emeli a termést, de a vadkár így sem elhanyagolható.

A család birtokán többféle szőlő terem. Borszőlők közül ezerfürtű, a merlot, kékfrankos és chardonnay is található a sorokban. Emellett fél tábla csemegeszőlő is van, többek között sasza, pölöskei muskotály, hamburgi muskotály, alexandriai muskotály valamint a szőlőskertek

A számok egyértelműen arról árulkodnak, hogy a szőlő felvásárlási ára nem követte le az inflációt. 2006-ban 95 Ft-ért vásároltak fel 1 kg szürkebarát szőlőt a Badacsonyi borvidéken, míg idén, majd 20 évvel később 150 - 250 Ft-ért veszik a fehér borszőlőt. A tavalyi évben a költségekkel nekik átlagosan 400 Ft-ban volt a gyümölcs kilója úgy, hogy saját munkájukat bele sem számítják.

A fiatal pár tehát egy régi, negyvenöt éves kistraktorral dolgozik, amely Dezső unokatestvérének több napnyi kitarató munkájának köszönhetően ma rendbe hozva, üzembiztosan használható a birtokon belüli szállítási feladatok ellátására, akkor is, ha sár van. A szüretek sztárja, a gyerekek kedvence.

királynője. Az idei termés nem lett annyira bőséges a szárazság miatt, és a vadak fogyasztása sem elhanyagolható. Kísérletképpen idén ismerősök között hirdettek "Szedd magad" akciót. A leszedett szőlőt hitelesített mérlegen mérték, a bolti ár feléért kínálva.

A közös művelésben az Ezüsthelyi Gazdák Egyesülete játszik kulcsszerepet. Pilisborosjenőn és Ürömön összesen hetven tábla tartozik ide, mintegy húsz hektáron. Az egyesület vezetősége szervezi a sorközművelést, a közös permetezést,

és biztosítja a szakértelmet is. A költségek azonban egyre nőnek: táblánként már negyedmillió forintot kell fizetni. Egyéni művelésben életképtelenek lennének ezek a kisbirtokok, az összefogás nélkül csekély lenne az esély fenntartani a hagyományos szőlő kultúrát.

A jövőt a további összefogásban, a közösségben és a pályázatokban látják. Tízezer sztetterd termelési egység (STE) felett ugyanis lehetőség nyílik állami támogatásokra, amelyek eszközökre, prérházakra, korszerűsítésre akár het-

„Szedd magad” – indulnak a szüretelők a csemegeaszőlő ültetvénybe.

venszázalékos finanszírozást is nyújthatnak. Ehhez azonban legalább tizenöt szőlőtábla nagyságú üzemméret kell. A tulajdonosok keresik az összefogás lehetőségét.

A birtok nemcsak munka, hanem életforma is. Dezső gyerekkora óta vágyott arra, hogy a természet közelsége mindennapjai része legyen. Szolnokon nőtt fel, de nyarait mindig a Szent György-hegyen töltötte egy családi szőlőben, ahol megtapasztalta a munka és a közösség örömét. Most Pilisborosjenőn próbálja megvalósítani ugyanazt: egyszerre dolgozni a főváros közeléből a gyógyszeriparban és fenntartani egy kisbirtokot, amely közösségi élmények forrása lehet. A sportos múlt – evezés, terepfutás – segít kitartással bírni a hosszú munkanapokat. A teljesen véletlenül szintén a gyógyszeriparban dolgozó Erzsébet agrárgyökerekkel bír, édesapja és nagyszülei is foglalkoztak szőlővel és borral. Bár gyerekként nem lelkesedett érte, ma ő is azt érzi: a természet közelsége tölti fel igazán. A gazdák szerint az önkormányzat is segíthetne a jövő formálásában. Úgy

vélük, mind a három területnek jól kell működnie ahhoz, hogy a szőlőültetvény fennmaradjon: a szőlőművelésnek, a borászatnak és az értékesítésnek is. Ezeknek a támogatására kell egy átfogó programot kidolgozni, a gazdákkal közösen. A település például közös munkanapokat szervezhetne, ahol a falubeliek segíthetnek a kétkezi feladatokban, oszlopcserében, metszés után a kötözésben. Platformot lehetne létrehozni akár önkénteseknek, akár munkadíjért dolgozóknak. Az értékesítésben pedig közös piac, helyi kóstoló- és értékesítőhelyek vagy rendezvények segíthetnék a gazdákat. „A gazdák és ezzel a szőlőkultúra fennmaradása számára szintén segítséget jelent, ha a falubeliek a helyben termelt szőlő és az abból készült borászati termékek vásárlását részesítik előnyben” – teszi hozzá Dezső. Idén nagy előrelépés, hogy az ürömi és pilisborosjenői önkormányzat közösen finanszírozta egy munkagép beszerzését a gazdák számára. Pilisborosjenő ezenkívül tájképvédelem alá helyezte a területet, hogy megőrizze a jövő számára itt a szőlészeti funkciót.

A prэшáz ma is őrzi a régi időköt, de benne van a jövő ígéröte is. A pince hűvösében tartályok sorakoznak, a polcokon üres üvegek várják a bort, a fészörben százával állnak a szüreti ládák. A borászati eszközöket Zsitnyányiékötől vásárolták meg, amikor felszámolták a szőlész családfő, Attila halála után pilisborosjenői életüket. A régi prэш homokszóróással újtották fel, speciális élelmiszeripari festékekkel kezelték, hogy újra használható legyen. „A szőlő leve savas és nem szabad, hogy feloldja a festéket. Nem lehet egy prэш akármmivel bekenni. Ezek a régi lécei, mindegyik fel lett csiszolva és megszámozva, hogy tudjuk milyen sorrendben kell majd visszarakni öket.”, tudom meg a házígazdától, akinek az élelmiszerbiztonság különösen is fontos az értékek megőrzésén túl.

A pár szeretné, ha egyszer a falubeliek is betérhetnének ide egy pohár borra, ha alkalmanként nyitott pince napokat tarthatnának, ahol mindenki megismeri, mennyi munka van egy pohárnyi nedű mögött. Addig is, csemegeaszőlőt és pasztörözött szőlőmustot már most is lehet tőlük rendelni. (A mustjukat e sorok szerzőjének lehetősége volt hazavinni, és finomsága okán talán túl gyorsan is végére járni: hol hígítva fogyasztva főétel mellé, hol pedig töményen desszertként.)

A birtok története nem egyedi. A szőlőhegyeken sok hasonló prэшáz áll, sok kisbirtok küzd a fennmaradásért. A történetük azonban arról is szól, hogy a szőlőművelés nem csupán gazdasági tevékenység, hanem közösségteremtő erő, amely összehozza a családot, a barátokat, s talán idővel az egész falut.

Frivaldszky Bernadett

(Fotók: Frivaldszky Bernadett, Szügyi Dezső)

■ A Családsegítő hírei

Őszi adománygyűjtés a Család- és Gyermejköltségi Szolgálatnál

Az idei január-februári számban elköszöntem munkatársaimtól, ügyfeleimtől és támogatóinktól, nem gondolva, hogy néhány hónap múlva ugyanabban a pozícióban folytatom a munkát, és köszöntöm őket újra!

Én is megtapasztaltam: akkor éreztük, milyen fontos számunkra valami/valaki, amikor elveszítjük. Köszönöm a település vezetésének, hogy még egyszer megkaptam a lehetőséget a családsegítésre! Nagy öröm volt számomra, hogy sokan várták a visszatérésemet. Igyekszem megint szorgalmas munkával meghálálni a bizalmat. Nemcsak a gyermekvédelem területén, ami kevéssé szívderítő feladat, de az adományszerzés- és osztásban is.

Ebben segítenek nekem a helyben működő civil szervezetek, a Máltai Szeretetszolgálat Pilisborosjenői Csoportja és a Magyar Vöröskereszt helyi területi képviselői.

A Máltai csoporttal heti rendszerességgel együttműködünk. Ügyfeleink kedden délelőtt 10-12-ig tudnak térítésmentesen válogatni az adományboltban, az Iskola utca 2 szám alatt. Egyéb akciókat, adománygyűjtéseket, osztásokat is szervezünk együtt. A rászorulókról folyamatosan egyeztetünk.

A Vöröskereszttől, Paulusz Zsuzsi segítségével, már szeptember elején kaptunk egy értékes adományt. Az ALDI által adományozott vadonatúj ruhák, cipők, egyéb használati tárgyak érkeztek 40 dobozzal. A legtöbb babacipő és kabát volt, melyekből még mindig van néhány darab. Érdemes hozzánk benézni.

Szintén tőlük kapjuk minden szerdán 13.00-13.30 között a pékárú adományt, mely változó mennyiségű, de örülünk annak, amit hoznak.

Ukrán menekülteknek lesz adományosztásunk szintén a Vöröskereszt szervezésében október elején. Kérem, ha van az ismerőseik között Ukrainából érkező, jelezdék neki a lehetőséget!

Helyi lakosoktól kaptunk két nagy zsák kisgyermek ruhát (óvodás méret), amit szintén szeretettel ajánlok átnézésre.

Továbbra is szívesen segít a települési támogatások igénylő lapjainak kitöltésében. Itt szeretném felhívni a lakosok figyelmét, hogy a települési támogatásra való jogosultságot nemcsak a jövedelemhatár alapján nézik (helyi rendeletben szabályozva), de a vagyont is vizsgálják. Vagyonynyilatkozatot kell kitölteni a támogatás igényléshez.

Ügyfélfogadás

hétfő, szerda, péntek: 9-00-13.00
kedd, csütörtök: 14.00-18-00

telefonos elérhetőség:
+36-30-493-4836

hétfő, szerda: 9.00-18.00
kedd, csütörtök: 11.00-18.00
péntek: 9.00-17.00

Ezen kívül nincs telefonos ügyelet.

Gyermekvédelmi sürgős esetben a készenléti vonal hívható (Pilisvörösvár): +36-30-997-3605

(Vagyonnak számít az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt – jövedelemként figyelembe nem vett – összeg, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege a szociális vetítési alap összegének a harmincszorosát, (855.000 Ft) vagy együttes forgalmi értéke a szociális vetítési alap összegének a nyolcvanszorosát (2.280.000 Ft) meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenn tartott gépjármű.)

Továbbra is segíthetik nehéz helyzetben élő családjainkat, a helyi kisnyugdíjasokat adományaikkal a 2097 Csoport Egyesület számlaszámára utalással: MagNet Bank 16200223-10154337 vagy készpénzben a Szolgálatnál. Nagyon köszönjük előre is a segítséget!

Klinger Magdolna
szolgálatvezető

■ Humánfejlesztés projekt eseményei képekben

Pilisborosjenő Község Önkormányzata a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel együttműködve egy új humánfejlesztési programot indított, melyet az EU TOP_PLUSZ-3.1.3-23-PT1-2024-00046 azonosítószámú, 60,3 millió forintos vissza nem térítendő

támogatásából valósítanak meg. A projekt célja, hogy segítse a helyi közösség tagjait, különös figyelmet fordítva a gyermekekre, szülőkre, idősekre és a hátrányos helyzetűekre. A „Humán fejlesztések” programsorozat a pilisborosjenői lakosságot különböző élethelyzeteiben

tudja támogatni. A három és fél éven át tartó projekt során a résztvevőket számos területen várják: az egészségneveléstől és életmódbeli változtatásoktól kezdve a mentális egészségen át egészen az időseknek szánt foglalkozásokig. Képek az elmúlt két hónap programjairól:

Mozgásterápia a demencia ellen - Kis Judittal: Minden hétfőn 10 órától mozgásterápiás foglalkozás indul időseknek, amelynek célja a központi idegrendszer funkcióinak megőrzése, romlásának minimalisra csökkentése.

Szenior örmotanc: kíméletes közösségi tánc időseknek, vidám zenére, előzetes tánc tudás nélkül. Segít az Alzheimer és a demencia megelőzésében.

Áldozattá válás elkerülése - előadássorozat: a besurranó tolvajok módszereiről, telefonos és internetes csalásokról és kivédésükről, a biztonságos internethasználatról (pl. online vásárlások, bankolás stb.). Előadó: Méri István bűnmegelőzési előadó

Szülésre felkészítő előadás - Minden, amit tudni kell az utolsó trimeszertől a baba első napjáig

Előadás - A bolygóideg szerepe testünk működésében: információk a leghosszabb agyidegről (nervus vagus), amely pszichés jóllétünk megteremtője és alapvető életfunkcióink felelőse. Előadó: Mák Andrea

A Humánfejlesztési projekt programjai a Faluházban

Dátum	Esemény	Leírás
Hétfőnként 10 órától	Mozgásterápia a demencia ellen	Mozgásterápiás foglalkozás, a központi idegrendszer funkcióinak megőrzéséért Kis Judittal
Október 8., 13 óra	Áldozattá válás elkerülése 3.	Méri István bűnmegelőzési előadó előadása a biztonságos internethasználatról (pl. online vásárlások)
Október 11., 13:00-17:00	Érzelemszabályozás interaktív pszichológiai műhely	Petromán Anikó és Mariháziné Dombi Annamária tanácsadó szakpszichológusok workshopja a tudatosabb érzelmi jelenlét megteremtéséért. Regisztráció: refi.veronika@pilisborosjeno.hu
November 5., 17 óra	Védőoltások idős korban	Dr. Fehér Eszter előadásában eloszlatja a félelmeket a védőoltásokkal kapcsolatban.
November 12., 17 óra	Szív- és érrendszeri betegségek megelőzése	Dr. Csányi Zsolt előadása a rejtve maradó szív- és érrendszeri kockázatokokról – mint a magas vérnyomás, koleszterinszint vagy cukorbetegség.

Őszi boldogságterv

Tavasszal jó szívvel mutattam be kedves olvasóinknak Gretchen Rubin Boldogságterv című könyvét. Az író nő számos pszichológiai kutatást böngészett át arról, hogy mik azok a hétköznapi tevékenységek, amelyek hozzájárulnak mentális egészségünk fejlesztéséhez – romantikusan szólva – boldogságunkhoz. Fontos hangsúlyozni, hogy időt és energiát kell befektetni abba, hogy feltérképezzük, mik azok a tevékenységek, amelyek örömet és elégedettséget okoznak számunkra. Első lépésként írhatunk egy listát örömteli tevékenységeinkről. A felkészülést követi a fogadalomtétel.

A könyv végére megtudhatjuk, hogy Rubin sokszor rendbe rakta a szekrényét, kiselejtezte régi ruháit, reggelente dalra fakadt, nagyokat nevetett, naplót írt, olvasókört szervezett, mert segítséget kérni, kurzusokra iratkozott be, így nem csak új ismeretekkel bővült, hanem társasági élete is élénkült, valamint szabadidejét is hasznosan töltötte el. Ez azonban nem kész recept, saját boldogságunk kulcsa a kezünkben van. Ajánlható e könyv mindazok számára, akik jelenleg aktív életet élnek, nincsenek akut krízisben, professzionális segítségre nem szorulnak, de szeretnének kompetensebbé válni saját életük alakulásában. Pedagógusoknak, segítő szakembereknek is hasznos olvasmánya lehet, mert számos konkrét ötlettel szolgál. Laikus érdeklődők pedig kitűnő kiindulási alapot lelhetnek a pozitív pszichológia tanulmányozásához. Gyakran kérdeznek középiskolások a pszichológiáról, ezt a könyvet jó szívvel ajánlom nekik.

*Mariháziné Dombi Annamária
tanácsadó szakpszichológus*

■ Iskolai hírek

Tanév eleji gondolatok

Csak eljött „az év hétfője” - 2025. szeptember elseje, amikor ismét tágra nyitja kapuit az iskolánk. Nyáron az iskola csak látszólag zár be; az üres falak mögött a leendő tanévet készítjük elő, az aktualitásokat kezeljük.

Július elején a tomboló vihar iskolánk udvarát sem kímélte, fák törtek derékba, ágak törtek le... A kárelhárításban hatalmas segítségünkre volt az Önkéntes Tűzoltóság, akik biztonságossá tették az udvart, és az Önkormányzat jóvoltából a Falugondnokság a fák, az ágak elszállításában segített. Ezúton is szeretnénk megköszönni a segítségüket!

Nagy öröm számunkra, hogy az Érdi Tankerület lehetővé tette, hogy még egy főigazgató- helyettese legyen iskolánkban, melyet Karay Aladárné (Kati néni) tölt be ezentúl.

Tankerületünk elkötelezett a kiemelt figyelmet igénylő tanulóink fejlődését szolgáló szakemberek biztosítása mellett, így biztosította SNI logopédus, illetve autistákkal foglalkozó szakember állandó jelenlétét, pedagógus asszisztensek számának növelését intézményünkben.

A tornaterem az őszi folyamán térelváltó függönnyel és plusz palánkokkal lesz felszerelve a Kevély DSE és az Önkormányzat jóvoltából a Klebelsberg központ jóváhagyásával.

Augusztus utolsó heteiben szülőkkel, tanulókkal és pedagógusokkal telt meg az iskola, hogy együtt varázsoljuk szebbé az épületet – most is volt bőven cipekedés, festés, fűrés, faragás, a tanösvényhez feljáró készítés, tankönyvek szétosztása, dekorálás...

A rengeteg segítségért hálás köszönet a közösségnek!

A közös munka eredményeképpen csodaszép termek várták elsején az ünnepelőben érkező gyerekeket – szám szerint: 373 tanulót. Alsóban az elsősök, felsőben pedig az érkező ötödikesek vehették birtokba az újjászülető helyiségeket.

A nyár folyamán Öko csapatunk nyert az EON-pályázaton, mely vállalásokkal jár – ehhez fogjuk igazítani a tanév során az éves öko programokat is.

Szeptember 3-án délelőtt a negyedik évfolyam ellátogatott a Pénzmúzeumba; még a hőség beállta előtt – 5-én, – a második évfolyam fagyizni sétált át Ürömpre, de szerencsére ennyire meleg már nem várható a továbbiakban. Zajlának a szülői értekezletek, illetve

15-17. között az 5.a-sok Zánkára utaznak.

Közben közel véglegesek már az óra-rendek – beleértve a zenei tagozatot is.

Lassan, de biztosan visszaszokunk az iskolai életbe, jöhetnek a különórák és programok.

Különórák az iskolában:

Ritmikus gimnasztika, rocky, TSMT, görkorcsolya, gyerekjóga, wing tsun kung-fu, kosárlabda, foci, angol, logiscool, sakk

Kiemelt programjainkra szeretettel várjuk az érdeklődőket!

2025. október 22. '56-os megemlékezés

2025. november 14. Jenő napi koncert

2025. december 16. Karácsonyi koncert

2026. március 13. 1848-49-es forradalom és szabadságharc megemlékezés

2026. március 27. Tavaszi koncert

2026. június 5. Nyári koncert

Bízunk benne, hogy egy tartalmas, élményekkel teli és sikeres tanév áll előttünk! Boldog új tanévet kívánunk!

*Mikolay Ágnes
igazgató*

Az iskolaudvar ikonikus jegenyefájától búcsúztunk

Szomorú hír, hogy az iskola udvarán található, mintegy 27 méter magas jegenyefát 2025. szeptember 19-én szakemberek segítségével kivágtuk. A tornaterem építése során – a csatornahálózat lefektetésekor minden elővigyázatosság mellett – a fa tartógyökereinek jó része sérült, el kellett vágni, melynek következtében a jegenyefa statikai állapota jelentősen meggyengült, gyökereinek több mint 50 százaléka elhalt. Azóta minden erősebb szél, vihar idején több faág le-tört, amelyeket nem lehetett biztonságosan eltávolítani, így fennállt annak veszélye, hogy váratlanul lehullanak, ezzel balesetveszélyt jelentenek a tanulókra és a dolgozókra egyaránt. Elsődleges szempont a gyermekek és az iskolai közösség biztonsága, ezért a fakivágás elkerülhetetlenné vált. Természetesen a fa eltávolítását követően új fa fog kerülni a helyére vagy közelébe. A kivágott fát feljuk ajánlani a lakosok számára kiszáritásra, majd fűtésre, a részletekkel majd még jelentkezünk. Az aprítékot pedig a falugondnokság fogja felhasználni talajtakarásra zöldterületen. *f.b.*

■ Óvodai hírek

Új évet kezd az óvoda és a bölcsőde is

A nyári zárás után a Fő utcai épületben összevont csoportokban folytattuk augusztusban az óvodai életet. Nagy örömeinkre szépen megindult a szülői segítséggel elvett fű, zöldellve tudtuk szeptemberre átadni a gyerekeknek a kisház előtti részt.

A Mindszenty utcai épületben nyár végén nagyon készültünk már az új csoportok otthonossá tételével. Itt három csoport költözhetett be az új épületrészbe, így jelenleg öt csoport működik a Mindszenty utcai épületben és három a Fő utcaiban.

A tavalyi tanévben az építkezés miatt nem használhattuk az udvart. Most annál nagyobb örömmel és lelkesedéssel vettük birtokba a gyerekekkel együtt az új udvart. Lehet futkosni, hintáznai, mászókáznai, csúszdáznai, homokozni, vagy akár a kis fa tipegőkön sétálgatni, ami meglepetésünkre több gyermeknek kedvelt udvari elfoglaltsága.

A Mindszenty utcai udvar utolsó, de nagyon fontos simításaiiban nagy segítségünkre voltak a szülők, akik szeptember 5-én pénteken délután segítettek az udvaron: felásták a homokozót, gazoltak, a foci pályát műfüvet elegyengették és ezáltal használhatóvá tették. Nagy öröm és büszkeség nekünk, hogy számíthatunk a szülők segítségére.

Augusztus végén az új gyerekek szüleinek, szeptember elején pedig minden szülőnek tartottunk szülői értekezletet közösen majd csoportonként is.

A beszoktatást szeptember elsején kezdtük el. Az első nap igyekeztünk a régi óvodásainkkal átismételni az óvodai szokás- és szabályrendszert. Az új óvodásokat a két óvónéni először saját otthonában látogatta meg, ami nagyon jól megalapozza a kicsik biztonságérzetét és nyitottságát az óvónéni felé. Ezután fokozatosan fogadtuk be az új kicsiket, akik először a szülővel érkeztek, majd egyéni tempóban haladva lettek egyre ügyesebb ovisok.

Szeptember 22-én tartjuk az óvodában az Autómentes napot. Ezen

a napon arra buzdítjuk a családokat, hogy jöjjenek gyalog, kerékpárral vagy rollerrel. Az óvodában pedig készítünk KRESZ-pályát, ahol lehet a kis járművekkel közlekedni. Aznap meglátogat minket a rendőr bácsi is, és a KRESZ-pályán irányítja az ovisokat.

Szeptember 30-án a Magyar Népmese Napján (Benedek Elek születésnapja) az Erdő Ajándéka Mesefa Mozgalomhoz

csatlakozva óvodásainknak rövid erdei séta keretén belül egy fa alatt mesélünk népmesét.

Október 1-jén a Zene Világnapján „Föld körüli utazásra” invitáljuk a gyerekeket. Egy interaktív énekes előadás keretein belül az óvónéni adnak elő különböző népek népdalaiból ízelítőt.

Október 10-én tartjuk a Terményünnepet (Erntedankfest), amire már az előző hetekben is készülünk különböző alkotásokkal, amik az őszi hangulatot idézik: terménybábokkal, terménykiállítással, énekekkel, mondókákkal magyar és német nyelven. Az ünnep napján a csoportszobákban a gyerekekkel a saját készítésű mécsesstartóval, terménybábbal, közösen készített finomsággal, őszi terménymesével ünnepelünk, az udvaron pedig közös énekléssel, játékkal, és még egy igazi csősszel is találkozhatunk.

Október 16-án ünnepeljük az Állatok Világnapját. Ez számunkra különösen fontos, mert Állatbarát Óvoda vagyunk. Ekkor egy előadó látogat meg minket, aki különféle madarakkal fog érkezni, megmutatja majd nekünk.

A nyári zárást követően a bölcsődében is elvégezték a nagytakarítási munkálatokat. A nyitás után nagy örömmel fogadtuk a gyermekeket. Augusztus utolsó hetében itt is szülői értekezletet tartottunk, ahol az új szülők kaptak tájékoztatást. A kisgyermeknevelőkkel közösen beosztották a beszoktatás menetét, amely gyermekenként általában 2 hetet vesz igénybe. Intézményünk ebben a nevelési évben már megemelt létszámmal dolgozik: 28 gyermeket tudunk fogadni 1 gondozási egységben, mely két csoportot jelent. A Pipacs és a Levendula csoportban is két kisgyermeknevelő és 1-1 bölcsődei dajka szerető figyelme mellett töltik a gyermekek minden napjaikat. A bölcsődébe a Fő utcai főzőkonyhánk készíti az ételeket, onnan szállítjuk fel azokat.

*Bognár Judit óvodapedagógus
M. Kutyvölgyi Eszter vezető óvónéni*

Valóra vált álom

Tízéves a falubeli Waldorf-óvoda

■ *A Waldorf-óvodák és iskolák legtöbbször szülők kezdeményezésére jönnek létre szerte a világban. Valahol egy csoport ember elhatározza, hogy ebben a szellemben szeretnék nevelni a gyermekeiket, és alapítanak óvodát, iskolát. Így történt velünk is, több mint tíz évvel ezelőtt. Verba Judit visszaemlékezése.*

A hat alapító családdal mindannyian tapasztalt Waldorf-szülők voltunk, a nagyobb gyermekeink már jártak budapesti Waldorf-óvodákba, iskolákba. A mi három nagyobb gyermekünk is már iskolás volt, a legkisebbik, a negyedik készült lassan ovi-

nevelhessük a gyerekeinket a Waldorf-pedagógia szerint. Szerettük volna, hogy helyben maradhassanak, amíg csak lehet, és hogy ezt a lehetőséget a jövőben más családoknak is meg tudjuk adni.

Ahogy a munkát elkezdtük, fokozatosan csatlakoztak

völgyi Eszter és a Mesevölgy Óvoda összes akkori dolgozójának kedvességét és jóságát, hiszen a Fő utcai épület emeleti csoportszobájában indulhatunk el, és itt töltöttünk együtt a helyi óvodával három nagyon szép évet. Hálával gondolunk az akkori önkormányzat képviselőire is, mivel a támogatásukkal helyet biztosítottak számunkra, és inkubációs lehetőséget kaptunk az épületben.

Köszönjük Ludasi Évának, hogy mindig fogadta a csoportot játékra a Családsegítő szolgálat udvarán az Iskola utcában, és soha nem felejtjük Sági Katit, aki minden nap üdvözölte a sétára induló gyerekeket a virágbolt előtt.

Három év után hitellel, pályázatokkal, adománygyűjtéssel, és a szülők összefogásával, valamint rengeteg önkéntes munkájával sikerült a saját ingatlanunkat megvásárolni és felújítani, és átköltöztünk a Budai út 14. szám alá, ahol a mai napig is működik az óvoda. A ház eladóinak, Zsuzsá-

nak és Annának megígértük, hogy a szeretett szülői házunkból óvoda lesz, és gyerekzsivajjal fogjuk megtölteni. Köszönjük nekik, hogy bizalmat adtak ehhez nekünk!

Az álmunk megvalósult. A gyerekeké a falu nyugalma, a kedves ház, a hatalmas, gyönyörű, gyümölcsfákkal teli kert.

A tíz év alatt eddig összesen 98 kisgyermek töltötte óvodás éveit nálunk. Az óvodából megszületett az iskola is, ahol egyre több helyi és környékbeli gyermeket tudunk fogadni és itt, falun nevelni.

Köszönjük mindenkinek, aki bármilyen módon segítette a törekvéseinket, hálásak vagyunk minden kedves szóért, tettért!

Bízunk benne, hogy még nagyon sok gyermek nyugodt, békés, és szép gyermekkorához tudunk hozzájárulni az elkövetkezőkben, hogy ebből táplálkozva és erősödve mindannyian testileg, lelkileg, szellemileg egészséges felnőtté válhassanak.

Tortázás a tízéves születési ünnepélyen szeptember 27-én

ba. Az, hogy többen az alapító családok közül itt éltünk a faluban, életre hívta bennünk a vágyat, hogy ebben a gyönyörű, természetközeli zsákfaluban, nyugalomban, egészséges napi ritmusban, távol a nagyvárosi zajtól és stressztől, sok időt a természetben töltsük

az érdeklődő családok, és hamarosan két Waldorf-óvónővel kiegészülve tudtuk az alapítási munkát folytatni.

Az indulásunkat és első éveinket sok segítő ember kísérte, akiknek a mai napig nagyon hálásak vagyunk. Külön ki szeretném emelni Metzlerné Kut-

Apukák munka közben 2018 tavaszán

 FONTOS DÁTUMOK
A leendő elsősök családjainak

2025. október 20.
Bemutató est

2025. november 8.
Márton-napi forgatag

2025. november 24.
Bemutató est

2026. január 26.
Bemutató est

Nem lehet elég korán kezdeni!

A hazai nevelési intézmények között igen ritkának számító tudatos szervezetfejlesztési munka indult el a pilisborosjenői Tökmag Családi Bölcsődében. Medvecki Réka beszámolója a közös lépésekről.

Munkám nagy részét manapság a közösségek fejlesztése és a generációkkal kapcsolatos érzékenyítés teszi ki. Elsősorban oktatási intézményekkel, pedagógusokkal dolgozom, míg szülőként és működtető-alapítóként a helyi Waldorf-iskolában is e területen tevékenykedek.

Generációs témákban előadásokon és workshopokon keresztül érzékeltejtjük, hogy az egyre gyorsabban változó technológia és a médiahasználati szokásaink hogyan változtatják meg nemcsak a szociális kapcsolódásainkat, hanem teljes idegrendszeri „behuzalozottságunkat” és – a legfrissebb kutatások szerint – testünk fizikai felépítését is.

E változások hatása miatt az oktatás-nevelés valamennyi szereplője szenved. A bölcsődétől az egyetemig mindenki máshogy éli és fogalmazza meg a nehézségeit, miközben több közös vonás is felfedezhető. Ilyen például, hogy úgy érzik, a hierarchiában alattuk lévő intézményekből nem elégséges – tanulást támogató – képességgel érkeznek hozzájuk a gyermekek/ fiatalok, és felelőst kutatva visszafelé mutogatnak. A felelős(ség) keresése a szülő-pedagógus kontextusban is megjelenik.

Hiszek abban, hogy meg kell újítani az elveinket, új fajta gondolkodást kell kifejleszteni az oktatásról!

A társadalom, a munkahelyek elvárásai ma olyan képességeket igényelnek, amelyeket az általános oktatás berögzült, hazai rendszerre egyelőre kevésbé képes megadni, ezeket felnőttként, utólag tudjuk elsajátítani, ha erőfeszítést teszünk. Ez leginkább azoknak fontos, akik gyermekekkel, fiatalokkal foglalkoznak! Pedig, ha megfigyelünk, érzékelünk és gondolkodunk, megláthatjuk, hogy milyen képességeket hordoz egy mai fiatal, vagy mit tud a közösség számára adni egy felnőtt, aki ismerve, megélve a különbözőségeket, híd lehet a generációk között.

Nincs idő tovább halogatni! Társadalmi szintű összefogásra van szükség! Mit tehet egy szülő? Mit tehet egy extrém keretek között dolgozó pedagógus? Mit tehet egy „állítólag” minden széllel szemben menő

alternatív iskola, vagy egy magánbölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő?

Amikor Kiss Ildikó, a Pilisborosjenő külső-településrészen 2019 óta működő Tökmag Családi Bölcsőde szakmai vezetője felkeresett, éppen ezt a cselekvési szándékot hallottam ki a szavai-ból. Mint fogalmazott, évek óta tapasztalja, hogy milyen nehézségekkel küzdenek a kisgyermekes szülők, illetve azt is, hogy a munkahelyi belső kapcsolatokat és szakmai együttműködésekért érdemes rendszeresen megújítani.

Ildikó felismerte a változtatás szükségességét, és egy, a nevelőket és a vezetőt összefogó munkára kért fel. Időt és energiát áldoz mindannyiuk fejlődéséért! A 2025/26-os nevelési év előtt Ildikóval, Ágnessel és Barbarával teamcoaching keretében a következő kér-

désre kerestük a válaszokat: Mit tehetnek azért, hogy ki tudják fejteni a szülők felé a nevelési elveket úgy, hogy az őszinte, pedagógiai alátámasztott legyen, minden fél megértse a másikat és kölcsönös együttműködés legyen a „végeredménye”? Hiszen mindenkinek a gyermekek egészséges fejlődése a fő célja, egyben ez a mindennapokhoz erőt adó „motor” is.

Már az első találkozásunk után bevezettek változtatásokat a kicsik és szüleik, illetve a kisgyermeknevelők közötti kapcsolati folyamatainkban, és az egymás közötti kommunikációjukat, az egymástól való tanulást is fejlesztették.

A nevelési intézményeknél igen ritkán fellelhető tudatossággal álltak bele abba, hogy a fejlesztést először önmaguknál kell elkezdeni – nem feledve, hogy egy, a társadalom jövőjére kiható tevékenységet végeznek, ami jóval több, mint egy piaci szolgáltatás. Szerencsés az a szülő, aki gyermeke első közösségének ilyen tudatos, fejlődni és együttműködni vágyó személyekből álló intézményt választ!

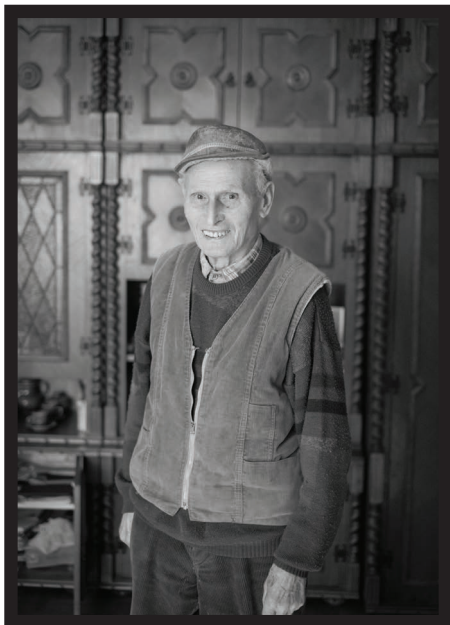
A közös munkát – a szülők bevonásával – októberben folytatjuk!

*Medvecki Réka
tripleharmony.hu*

Rövidhírek

Búcsúznak Stampf Ferenctől!

Feri bácsi rendszeres résztvevője volt a Legszébb konyhakert pályázatnak, veteménységét bárki megcsodálhatta a Híd utca-Fő utca sarkán található telkén.

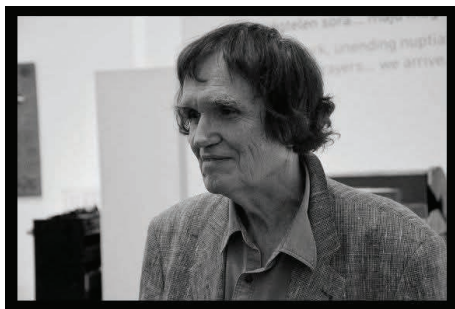

Részlet a 2023. évi konyhakert pályázat beszámolójából: "Feri bácsi kertje az a kert, amely megszépíti a faluban való közlekedést, jól rá lehet látni és nyomon lehet követni, hogy éppen hol tart a zöldbab vagy az uborka növekedése. Minden évben ugyanazzal az elszántsággal, gondoskodással ki vannak húzva a sorok, és már egészen korán el vannak vetve a konyhakerti növények. Ez tradíció, aminek fontos példaértéke van. Mindegy is, hogy mi történik a nagyvilágban, hogy hány éves lett az évek során a kerttulajdonos, egyvalami állandó, a konyhakert művelése. A kertből sugárzik a hagyományos kertművelés tudása és tapasztalata, az állandóság. Feri bácsinál látszik, hogy élvezzi a növényeinek ízét, és hálás azért, amit megteremnek." Idén húsvétkor pedig tojásokkal díszített fákkal örvendeztette meg az arra járókat. Emlékevelünk él! Résztvünk a családnak!

Stampf Ferenc Máté Krisztina csinált interjút a Zsákfalvi Riporter számára 2022. februárjában ("Mindig addig nyújtóztam, ameddig a takaróm ér!"). A QR kód segítségével olvashatják el a 10. oldalon.

Meghalt Malgot István szobrász- és bábművész

Selmeczi György írása a 2017 Falufórumon: "Szomorúan búcsúznak Malgot Istvántól. Ragyogó szobrász, színházi rendező, bábművész, közíró, lapszerkesztő, nagyszerű ember, korunk cselekvő tanúja volt. Évtizedekig Pilisborosjenőn élt. Öntörvényű, rendkívüli szuggesztivitással megáldott művészember volt, akit szenvedélyesen foglalkoztattak "a mindenkori világ dolgai. Antropológiai és szociográfiai igénnyel kutatta az emberi természet és annak változásait, s a magyar társadalomban végbemenő folyamatokat. Különleges érzékenységgel látta meg a gesztikában és mimikában az ember sorsának lenyomatait. Színházcsinálóként is bizonyos értelemben szobrász maradt, mintha csak végtelenül kifejező mozgó szoborcsoportokat, élő bábszínházat, humán installációkat kívánt volna létrehozni. Érzékenysége kiterjedt kortársai gondolkodásának, moralitásának tanulmányozására, éles szemmel mindig észrevette egy gondolatmenet buktatóit, vagy hibás etikáját. Gyakran félreértették és tévedett olykor ő is, mint mindannyian. De tartása, termékeny kíváncsisága, bátorsága, mindig felelős gondolkodása egy bonyolult történelmi korszak magyar értelmiségi viszonyainak hű lenyomatát tárja elénk.

E sorok írója több mint öt évtizeden át barátjának, gyakran alkotótársának mondhatta magát, s neki köszönheti azt is, hogy gyökeret vert Pilisborosjenőn az elmúlt évszázad 80-as éveinek elején.

Pilisborosjenő büszke lehet arra, hogy sok kiváló művész-lakója mellett Malgot Istvánnak is otthona lehetett.

Búcsúznak tőle, Isten nyugtassa!"

(A portré kép a Múcsarnok - Kunsthalle Budapest oldaláról származik.)

Hirtling István a Halhatatlanok Társulatának tagja lett

Szeptember 13-án délelőtt a Nagymező utcában, a Halhatatlanok sétányán ünnepélyes keretek között avatták fel a megtisztelő elismerést elnyerő művészek lábnyomát. Ahogy minden évben, most is a közönség döntötte el, hogy kik azok az előadóművészek, akik te-

hetségükkel, a nemes célok, a kultúra, a művészetek, valamint a társadalom melletti kiállásukkal kiérdemelték, hogy a Társulat Örökös Tagjai legyenek. Sok szeretettel gratulálunk a falunkbéli - Jászai Mari-díjas, Erdemes és Kiváló Művész - Hirtling Istvánnak, hogy a Tolnay Klári Művészeti Díj után ebben az igazán megtisztelő elismerésben részesülhetett! Forrás: Vígszínház

Pilisborosjenő úton

Nagy Ida és Papp András Pilisborosjenő zászlaját Passauba vitték! Előzményt a "Pilisborosjenő a csúcson: vigyük el magunkkal falunk zászlaját utazásaink során!" című cikkben (júniusi lapszám) olvashatják, ahol Balázs-Szécsi Dia és Balázs Gáspár elindította a kezdeményezést azzal, hogy a Kilimandzsáróra vitték falunk lobogóját (a QR kódot beolvastva elérni az útbeszámolót!)

Változik a közvilágítással kapcsolatos hibabejelentés menete

2025.09.01-től az Enerin Zrt. felé a KOVIKA rendszerben a www.kozvilhiba.hu honlapot megnyitva kell bejelenteni, ha Pilisborosjenőn közvilágítási hiba lép fel (pl. kiégett a lámpa és sötét van). Az Eon-Elmú országos szinten visszaadta a közvilágítás üzemeltetését.

Járdák és utak rekonstrukciós javítására kerül sor a következő hetekben

Településünk Önkormányzata sikeresen pályázott járda- és vízvezetés felújítási munkálatok megvalósítására. Ennek keretében 2025. szeptember 3-tól bő két hónapon keresztül zajlanak majd építési munkálatok az alábbi beavatkozási területeken:

- Ilona utca teljes vízvezető rendszerének felújítása, árok rekonstrukcióval egészítve
- Fő út melletti járda Meditop és Hunyadi utca közötti szakaszának akadálymentesített és egységes aszfalt burkolattal történő kialakítása
- Fő út 41. szám alatt az óvodát megközelítő járdaszakasz és a Fő útra csatlakozó feljártó érintő járdaszakasz és útsatlakozás felújítása

Pilisborosjenő Község Önkormányzata saját forrásból az alábbi utcaszakaszokon fog útburkolat rekonstrukciós munkálatokat végezni:

- A József Attila utcában három kritikus útsüllyedés megszüntetése
- A Napsugár lakóparkot érintően a Búza utca felületén átfogó kátyúzási munkálatok

Az építési munkálatok miatt az elkövetkező két hónapban több ütemben ideiglenes forgalmi rend fog életbe lépni a beavatkozási területeken.

A munkálatokat érintő észrevételükkel vagy panaszukkal kapcsolatban kérem, írásban

forduljanak hivatalunk felé a hivatal@pilisborosjeno.hu címen.

Türelmüket és együttműködésüket előre is köszönjük!

Első alkalommal pályázhatnak falubeliek LEADER pályázati felhívásra

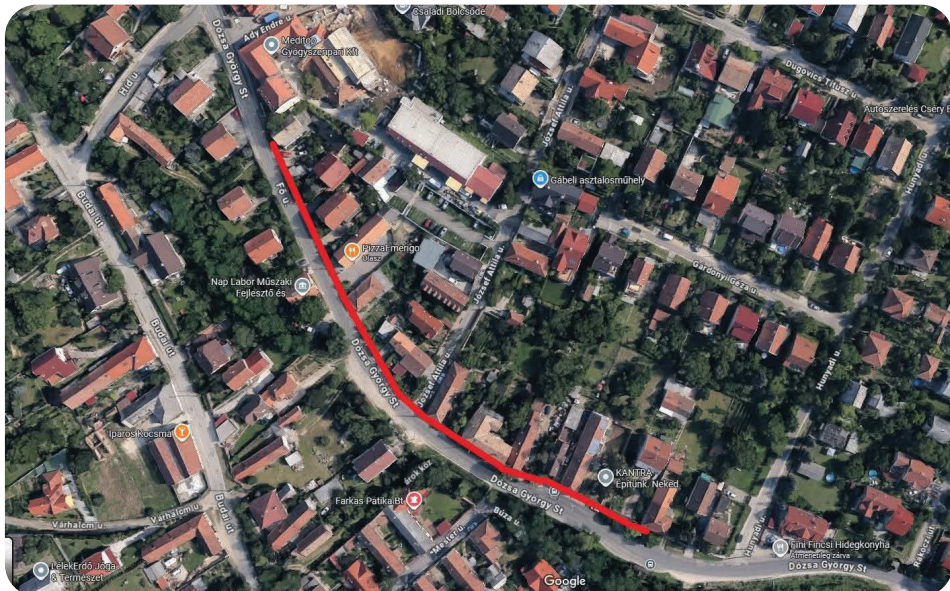
A Dunakanyar Kincsei Vidékfejlesztési Egyesület meghirdette a „Helyi vállalkozások támogatása” felhívást.

Milyen pilisborosjenőiek pályázhatnak e kiíráson?

Azon mikro- és kisvállalkozások (pontosan: mezőgazdasági őstermelők, Korlátolt felelősségű társaságok, Részvénytársaságok, Közkereseti társaságok, Betéti társaságok, Egyéni cégek, Egyéni vállalkozók), akiknek működé-

Vaddisznók a faluban

A vaddisznókkal kapcsolatban megerősíté-
nénk, hogy az önkormányzatnak évek óta van belterületi vadkilövési engedélye, ez alapján tud eljárni az illetékes vadásztársaság. Elsősorban nem kilövésrel oldják meg a problémát, inkább zajjal űzik el a vadakat. Írjanak a vadkar@pilisborosjeno.hu címre, azt a hivatali kollégák továbbítják a fővadásznak, aki intézkedik. Kérjük a lakosokat, hogy ne etessék a vaddisznókat, hullott gyümölcsöt és komposztot se helyezzenek el közterületre. Ha pedig élőben találkoznak vaddisznóval, akkor keltsenek zajt, a vaddisznók alapvetően félnek az embertől, menekülni fognak. Fontos, hogy mindig hagyjunk nekik menekülési útvonalat, ne kerítsük be véletlenül sem.

si területe Csobánka, Dunabogdány, Kisoroszi, Leányfalu, Pilisborosjenő, Pilisszántó, Pilisszentkereszt, Pilisszentlászló, Pócsmegyer, Szigetmonostor, Tahitótfalu, Üröm, Visegrád.

Mire kérhető támogatás?

Eszköz- és gépbeszerzés, építés/felújítás, energiahatékonysági/megújuló fejlesztések, szoftver, marketing, képzés stb.

Benyújtás – több szakaszban, de érdemes az első két időszakra időzíteni a beadást:

I. szakasz: 2025.10.09–10.22

II. szakasz: 2025.10.30–11.12

III. szakasz: 2026.03.19–04.01

IV. szakasz: 2026.04.09–04.22

Benyújtás módja: elektronikusan, KAŰ-azonosítással a MÁK felületén.

Bővebb információ és teljes feltételek: dunakanyarkincsei.hu/palyazatok

Hatékonyabb adóbehajtás, a kintlévőségek csökkentése

Új munkatársunk van az adó-csoportnál, első feladatként adóelmaradások behajtásában tett konkrét lépéseket. 2019 őszétől prioritásunk a közteherviselés megvalósítása a helyi adók befizetését illetően is. Először az adókövetések tekintetében sikerült előrelépni, majd nemfizetők sokasága lett adófizető. Ám maradtak olyanok, akik adótartozásukat vitatták, illetve olyanok, akik adótartozásuk kapcsán nem ellentmondók, de azt mégsem befizetők. Nekik időre jelentősre duzzadt összességében kintlévőségünk, és ezt nem engedhettük meg magunknak azok nevében sem, akiknek nem volt elmaradásuk. Néhány vitatott helyzet előadódott a folyamat során, reméljük, hogy sikerült ezeket kielégítően tisztázni és rendezni.

Kapcsolat testvérvárosunkkal

Steinheim am Albuch és helyi fúvószenekara pilisborosjenői zenészek delegációját fogadja a 20. éve megrendezésre kerülő Filmzenék éjszakája tematikájú koncertjén november 20-21-én. Az esemény megtekintésén túl a két település zenei tematikájú kapcsolatépítéséről is egyeztetnek a felek. Október végén pedig a Pilisborosjenő USC a steinheimi focistákat látja vendégül.

Dr. Csányi Márta újra rendel

"Hosszas kényszerű kihagyás után szeptember 15-től ismét dolgozom.

A pilisborosjenői Egészségházban, magánrendelésen, megváltozott munkarendben:

- hétfőn délután: 14:00 - 18:00 ig,
- szerdán délelőtt: 8:00 -12:00-ig

A bejelentkezés minden esetben szükséges a következő lehetőségek valamelyikén:

- telefonon rendelési időben ill. délután 17:00 - 19:00-ig hétfőtől csütörtökig,
- emailen a csanyimarti63@gmail.com címen.

Ha a telefont esetleg nem tudom a jelzett időben felvenni, visszahívom aki keresett, az emailre is a lehető leggyorsabban válaszolok. Egyéb elfoglaltságaim miatt ettől eltérő időben bizonytalan, hogy fel tudom-e venni a telefont.

Társadalombiztosítás terhére a pilisvörösvári sztk-ban leszek elérhető kedden és csütörtökön délelőtt, amire szintén előjegyzés szükséges, melynek részletei a rendelő honlapján olvashatóak."

Menczer Tamás látogatása

A járda felújítási munkálatokat és a leendő Bécsi úti járda környezetét mutattuk meg 2025. szeptember 11-én Menczer Tamásnak, aki újonnan kialakított választókörzetünk leendő Fideszes képviselőjelöltje. Tömöri Balázs polgármester falunk több

aktuális problémájáról is beszámolt. Államtitkár úr támogatja több fejlesztési igény megvalósítását jelenleg is. Önkormányzatunk független, nem pártpolitikai alapon működik. A falu fejlődése és a lakosság mindennapjainak javítása érdekében fontos a jó munkakapcsolat minden kormányzati szereplővel, a döntéshozókkal, állami cégek vezetésével. A választásokhoz közeledve nem árt hangsúlyozni, hogy lényegesnek érezzük, hogy minden képviselőjelöltet fogadjunk, és őket is megismertessük településünk helyzetével, feladataival, terveivel. Meggyőződésünk, hogy akkor képviselhetik hatékonyan a falu érdekeit a Parlamentben, ha első kézből tapasztalják meg a helyi valóságot és közvetlenül juttathatjuk el falunk problémáit és fejlesztési igényeit a döntéshozóhoz.

Roszbabb állapotban van a Flórián téri felüljáró, mint hitték, elhúzódik a felújítás

A vártnál rosszabb állapotban van az óbudai Flórián téri felüljáró, így az idén márciusban megkezdett munkálatok két hónappal tovább tartanak a tervezettnél – erősítette meg a BKK a Magyar Hangnak. A Szentendrei útról Pest irányába vezető déli híd pályaburkolatának szórt szigetelésének eltávolítása után „láthatókká váltak a vasbeton pályalemez, valamint a kéregbeton addig ismeretlen hibái” – írta a lap. Mindezek miatt a munka drágábban és hosszabb idő alatt végezhető el: a várt szeptemberi átadás helyett a híd legkorábban novemberben nyílik meg a forgalom előtt.

Ezután állhatnak neki az északi hídnak, amely Pest irányából vezet a Szentendrei út felé. Azon az oldalon is „a bontással és a pályalemez alapos átvizsgálásával kezdődik majd a felújítás. Feltételezik, hogy az északi híd bontása során is hasonló állapottal találkozik a kivitelező, mint ahogy ez most a délinél tör-

tént, ennek fényében fogják látni, mekkora pluszköltségei lesznek a teljes felújításnak és mennyi plusz munkaidővel fog járni” – írta a Magyar Hang a legutóbb 2002–2003-ban felújított hídról, amelynek teljes munkálatai az északi hídon tervezett felújítással együtt 2026 első negyedévében érnek véget.

Legyél Te is VízVédő! – Segítünk!

Dühös vagy, mert megint nincs víz? Koszosabban szedted ki a ruhákat a mosógépből, mint ahogyan beraktad? Elzárták a közkutat, ahonnan naponta hordod a vizet? Megint csőtörés van? Kicsi a nyomás? Ragadd meg a billentyűzetet, és mielőtt vagy miután kimérgelődted magad a Facebook-on, keresd fel a VízVédők honlapot és rögzítsd az országos problématérképen nyomásgyakorlásként: vizvedok.hu. Érjük el, hogy elinduljon az ertanicsocsere program hazánkban!

Településünket érintő Kéktúra szakasz is szerepel a választható túrák között

Már lehet regisztrálni és túrákat választani az október 11-i Kéktúrázás Napjára!

A Magyar Természetjáró Szövetség hatodik alkalommal megszervezett közösség túranapja idén október 11-én lesz.

A már megszokott módon a KÉKTÚRA teljes útvonalát 143 túraszakaszra osztották, amelyek nagy részét tapasztalt, helyismerettel rendelkező szakaszfelelősök vezetik, illetve idén először lesznek „önjáró” szakaszok is. Ahogy az elmúlt öt évben, úgy idén is a rendezvény ingyenes, de regisztrációhoz kötött!

Nézzenek szét a rendezvény honlapján, válogassanak a túrák közül, és jelentkezzenek: kekturazasnapja.kektura.hu.

- **Közmeghallgatás** lesz 2025. november 10-én 18 órától a Polgármesteri Hivatal nagytermében.
- A **zöldhulladékös zsákokat** minden hónap első hétfőjén vehetik át a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán munkaidőben.
- A polgármesteri **hivatal nagytermének bérlését** a pénzügyi irodánál kell intézni, telefonon, email-ben vagy személyesen (+36305960881, penzugy@pilisborosjeno.hu)
- **Dolgozzon helyben!** Aktuális álláshirdetések: pilisborosjeno.hu/hivatal/allaslehetosseg
- Az alábbi linken feliratkozhat, **ha hírlevelet szeretne kapni:** pilisborosjeno.hu/feliratkozasa
- A rendszeres **polgármesteri videó-jegyzeteket** megtalálja Tömöri Balázs Facebook-oldalán, illetve a Pilisborosjenő Község Önkormányzata Facebook/Instagram/Tiktok/Youtube oldalain

A Széchenyi 2020 program keretében, európai uniós finanszírozással valósul meg a KEHOP-2.1.11-21-2022-00005; folytatólagosan a **Széchenyi Terv Plusz** keretében a **KEHOP PLUSZ-2.1.30-23-2024-00002** azonosító számú, „**DMRV Zrt. kapacitásbővítő fejlesztések**” című szakaszolt projekt. A beruházáshoz az Építési és Közlekedési Minisztérium és a **DMRV Duna Menti Regionális Vízmű Zrt.** konzorciuma a Projekt I. szakaszában 7,7 milliárd Ft, míg a Projekt II. szakaszában 9,2 milliárd Ft vissza nem térítendő európai uniós támogatást kapott. A fejlesztésnek köszönhetően 2026-ra 20 településen a Duna jobb, és bal partján ivóvíz víziközművein történik fejlesztés, illetve ivóvíz-törzshálózati rekonstrukció.

A projekt része Pilisborosjenő vízellátásának javítása. A település megnövekedett vízigénye miatt szükséges a vízellátó rendszer bővítése. Ennek keretében 2100 m expressz vezeték építése, valamint az Ürömi-, Ezüsthegyi-, és Kevélyhegyi gépházak fejlesztése, korszerűsítése valósul meg.

A beruházások megvalósításával javul a szolgáltatott víz minősége, valamint a felhasználók ellátásbiztonsága.

A projekt megvalósítása és az üzemeltetés során az energiahatékonyság és a klímavédelem szempontjai is érvényesülnek.

A projektről bővebb információk a www.dmrvtzrt.hu oldalon találhatóak.

Lazaret terület út- és vízvezetés beruházás – tervezett lépések

Előzmények:

1. A lazareti VKT megszűnését követően Pilisborosjenő Önkormányzata vette át a tervezett út- és vízvezetési kivitelezés szervezését, az ezzel kapcsolatos lakossági vagyonelemeket (banki számlapénz, telkek, részesedések).
2. A megvalósult építkezések következtében a terület beépítettsége, a kialakult terepviszonyok rendkívül sokszínűek.
3. A terület határos az Ezüsthegyi úton tervezett TOP+ vízvezetés tervezett vízgyűjtőjével.
4. 2024 során a koncepcióterv bemutatására szervezett lakossági fórumon vita bontakozott ki a vegyes kontra zárt csapadékvíz-elvezetés témájában.

Az önkormányzat folyamatban lévő intézkedései:

Az önkormányzat az alábbi célok érdekében 6 építőipari kivitelező vállalkozástól kért be indikatív (nem kötelező érvényű) ajánlatot:

1. A megvalósítani tervezett teljes beruházás várható költségének nagyságrendi meghatározása
2. Az egyes indikatív ajánlatok közötti eltérések feltárása, valamint a vegyes és a zárt csapadékvíz-elvezetési megoldások közötti különbségek számszerűsítése mind százalékos, mind abszolút értékben, egyedi és átlagos szinten egyaránt
3. Annak vizsgálata, hogy a beruházás megvalósítása szakaszolható-e, annak érdekében, hogy az önkormányzat rendelkezésére álló likviditás optimálisan kerüljön felhasználásra.
4. A lazareti és az Ezüsthegyi úti TOP+ beruházások közötti esetleges kivitelezési szinergiák azonosítása, a hatékony erőforrás-felhasználás és a költséghatékonyság érdekében

Fontos megjegyezni, hogy a bekért ajánlatok kizárólag tájékoztató jellegűek, és nem szolgálnak beruházási döntések alapjául. Ezek alapján munkavégzés nem kerül megrendelésre.

Az önkormányzat tervezett következő lépései:

1. A 2025. november 3-i képviselő-testületi ülésen beszámoló elfogadása a beruházás előkészítésének jelenlegi állásáról és a soron következő feladatokról
2. A vegyes és zárt vízvezetési megoldásokra beérkezett ajánlatok kapcsán a helyi lakosság véleményének kikérése, valamint az esetleges többlet-finanszírozási igény meghatározása
3. A szükséges döntések és tervek véglegesítését követően a végleges engedélyezési és kivitelezési tervek elkészíttetése
4. Az engedélyezési eljárás során az engedélyező hatóság által előírt feltételek beépítése a tervekbe
5. Kötelező érvényű kivitelezési ajánlatok beszerzése a jóváhagyott műszaki tervek alapján
6. Döntés a kivitelezés megindításáról a rendelkezésre álló pénzügyi források függvényében
7. A lakossági közös résztulajdonok megszüntetésére („összeköltözés”) irányuló jogi lépések megindítása a 2025 tavaszán az érintettek számára kiküldött tájékoztató levélben foglaltak szerint

Közösségünk hírei

Vár mindenkit a Nyugdijas Klub!

A nagy meleg miatt nyáron a klubélet is takarékban működött. Azért nem maradtunk programok nélkül.

A vörösvári nyugdíjasokkal fürdőztünk Cserkeszőlőn. Három napos kiruccanás keretében Szegedre látogattunk, ahol hajóztunk a Tiszán, megnéztük a város gyönyörű Zsinagógáját, a Dómot és a többi jelentős látnivalót. A Szabadtéri színházban a "Három testőr" című zenés darab premier előadását láttuk. Fantasztikus élményben volt részünk.

Nyugdijas társaink meghívására Vörösváron részt vettünk a Nyugdijas fesztiválon, ahol finom ebéddel fogadtak bennünket. A remek műsorban az ürömi sváb Dalkör is szerepelt, akik teljesítményére büszkék lehetünk.

Augusztus 20-án mi is beneveztünk a főzőversenyre, ahol 3. helyezést értünk el "Kövesbérci" gombalevesünkkel.

A nyári szünet után bográcsos lecsóval kezdtük a szeptembert.

Szeptemberben vár még ránk ceglédi fürdőzés a vörösvári nyugdíjasokkal.

Az Életet az Éveknek szervezésében több szervezett rendezvényen is részt vettünk, mint pl. "Az vagy amit megeszel" vagy "Felkészítés az Internetes csalások kivédésére, bankkártyák biztonságos használatára. Szintén a Szövetség szervezésében Érdre megyünk memória tréningre és Sopronba négy napra, ahol részt veszünk a fesztiválon és hódolunk az aktív pihenésnek is.

Idén nyáron is a "Máltai" gyermektáborozás lebonyolításában két klubtagunk is részt vett, Kis Lászlóné Pannika és Varga Józsefné Katika személyében, mint gyermekfelügyelők. Lelkiismeretes és megbízható munkájukat köszönjük szépen!

Klubunk is csatlakozott a Pest Vármegyei Nyugdijas Olimpián elindított "Lila kört Pest Vármegyében" mozgalmához.

Mottója: "Tegyé az egészségédert! Gyere velem, sétáljunk együtt!"

A kihívás, hogy a lila szalag eljusson minden Pest vármegyei Nyugdijas klubhoz, úgy, hogy azt a klubtagok gyalogosan viszik egyik településről a másikba.

A "Lila szalag" 2025.05.15-én Gyömrőről indult Pest vármegye 73 nyugdíjas klubja, közel 5900 fő részvételével, 56 település érintésével. A "Lila kör" október

2-án Budapesten a Hősök terén, a Néprajzi múzeumnál a "Szépkorúak örömtánca" rendezvényt zárul.

Mi augusztus 21-én kaptuk meg a szalagot Ürömtől és augusztus 24-én vittük tovább Csobánkára.

4 fő részvételével ragyogó kiránduló időben, jó hangulatban a hegyen átkelve, a túraútvonalon tettük meg a mintegy 11,5 km-es utat. Csobánkai nyugdíjas társaink pazar vendéglátással és nagy szeretettel fogadtak bennünket. Ők Pilisszántónak adták tovább a lila szalagot.

A Lila kör mozgalom nem csak mozgásra serkentette a résztvevőket, de a klubok között barátságok is kialakultak.

Aki úgy érzi, hogy kedve lenne megosztani velünk a klubéletet, azt szívesen látjuk köreinkben: minden második héten van klubnap a Faluház klubtermében 1/2 3-tól.

Mihályi Zsuzsa

Közösségi szünet

Soha ennyien nem voltunk még és soha nem szüreteltünk annyit, mint szeptember 6-án. Nagyjából 50-60 fő vehetett részt ebben a csodálatosan hangulatos, élménydús közösségi munkában. Külön köszönet jár a Mandelbrot Pékség tündéreknek az életmentő kenyérlángos ellátmányokért, Horváth Menyusnak a csodás pincepörköltért, Petróczki Józsinak a kölcsön teherautóért, a Faluháznak és Jávor Csabának a sátrakért, sörpadokért, nem utolsósorban pedig a Csendes zenekarért! Hatalmas köszönet mindenkinek!

A Weindorfer Dorfwein csapata

Idén is lesz halloweeni séta Pilisborosjenőn!

Pilisborosjenőn már hagyománnyá vált, hogy Halloween estéjén a gyerekek és felnőttek jelmezbe bújva járják a falut, és édességet gyűjtenek együtt. Tavaly 48 ház csatlakozott a programhoz, sőt még a Pilisborosjenői Önkéntes Tűzoltó Egyesület is részese volt a bulinak – hatalmas élményt adva a kicsiknek és nagyoknak.

A Halloweeni séta időpontja: október 31., 16:30–20:00 óra között.

Ha idén te is csatlakoznál, keresd a PBJ Halloween nevű zárt Facebook-csoportot, ahol minden fontos információt megtalálsz, és a térképet is ott tesszük közzé október 31-én.

Várunk mindenkit sok szeretettel egy varázslatos és vidám halloweeni estéhez!

Kiss Andi, szervező

Új lakók hívták lecsózni az egész falut

Bogrács köré gyűlve született új közösségi élmény Pilisborosjenőn

Kövesdi Gábor és családja egy évvel ezelőtt költöztek Pilisborosjenőre, miután hosszú évek keresése után rátaláltak arra a helyre, ahol igazán otthon érezhetik magukat. Előtte több albérletben is éltek: Budapesten, Leányfalun és Óbudán. Mindegyik helyszínről azt érezték, valami hiányzik – vagy a közösség, vagy a természet közelsége. Gábor gyermekkorában Hartán nőtt fel, ahol a szomszédokkal összetartó közösséget tapasztalt. Ez az élmény mélyen megmaradt benne, és családjának is hasonló közeget szeretett volna.

Amikor rátaláltak Pilisborosjenőre, rögtön megéreztek, hogy itt jó energiák vannak. A természet közelsége, a falusi hangulat és a közösségi élet mind-mind azt sugallta számukra, hogy ez lesz a megfelelő otthon. Tavaly július végén költöztek be, előtte saját kezükkel újították fel a házat. A kertet is rendbe tették, ahol Gábor 13 gyümölcsfát ültetett, zöldséges ágyásokat alakított ki, és komposztot hozatott. Bár

ez volt az első saját kertje, örömmel mesélte, hogy reggeli kikapcsolódásként hol locsol, hol poloskát szed, vagy épp paprikát kötöz. A kert egyben kislányuk, Panka birodalma is, aki itt játszik, például lóversenypályát építve vesszőparipákkal.

Gábor számára a közösségépítés mindig fontos volt. Hartán például többször rendeztek szomszédokkal közös utcai mulatságokat. Hasonló szándékkal hirdett meg most Pilisborosjenőn is egy falusi összejevetelt: bogrács mellett szeretne volna összehozni az embereket, bemutatkozni nekik új

lakóként. Úgy érezte, hogy aki eljön egy ilyen alkalomra, az hasonlóan gondolkodik, és értéknek tartja a közösségi életet. A rendezvény nagyon jól sikerült, több mint harmincan jöttek el, és jó beszélgetések, új ismeretségek születtek. Azóta közös túrán,

szüreti munkákban is részt vettek a falubeliekkel.

A közösségi kezdeményezésekhez Gábor a munkáján keresztül is kötődik. Korábban bankban dolgozott, de nyolc éve vállalkozóként olyan projekteket indít (Brancs: A közösségi piactér), amelyek embereket hoznak össze: közösségi

kerteket, közösségi finanszírozási platformot, különböző helyi eseményeket. Bár ezek nem mindig hoztak anyagi sikert, számára a legnagyobb érték az, hogy olyan emberekkel dolgozhat együtt, akikkel jó kapcsolatokat építhet. Úgy látja, hogy ezek a kapcsolatok sokkal többet érnek, mint bármilyen pénzügyi eredmény.

Gábor arról is beszélt, mennyire fontosnak tartja a faluban működő önkéntes és közösségi kezdeményezéseket, mint például a tisztes szőlészetet, ahol közösen dolgoznak. Szívesen venne részt további hasonló projekteken is, például foci pályára létrehozásában vagy közösségi kert kialakításában. Tapasztalata szerint sokan nem értenek a kertészkedéshez, nincs rá idejük, de ha együtt csinálnák, abból mindenki tanulhatna, és az eredményt közösen élvezhetnék.

Bár Gábor nem titkolta, hogy vannak negatívabb tapasztalataik is, például néhány zárkózottabb emberrel, mégis úgy érzi, Pilisborosjenőn többségében nagyon jó energiák vannak. Szavai mögött világosan kirajzolódik: számára Pilisborosjenő nem csupán lakóhely, hanem igazi otthon, ahol érték a természet, az emberek közelsége, és ahol apró gesztusokból, közös élményekből valódi közösség épülhet.

Frivaldszky Bernadett

Közösségünk hírei

Béke pad

A Szent Donát utcában lakossági összejövetel volt augusztus 3-án: Béke padot avattak fel Dér Denisa és András a házuk előtt, ahol meg lehet állni és a békére gondolni. A tervek szerint lesznek itt a jövőben rendszeresen elcsendesülős alkalmak.

Az önkéntes tűzoltók hírei

Tisztelt Lakosok, Támogatóink! Mindig törekszünk arra, hogy a jó híreket osszuk meg, hiszen ezek azok a dolgok, események, amelyek önkéntességünkben erőt adnak. Egy káresetről, gyakorlatról vagy egy rendezvényről, sosem a nehézségek azok, amiket még évek múltán is emlegetünk, hanem hogy milyen jó volt segíteni, milyen jó vagy éppen meglepő megoldást találtunk egy szembejövő problémára. Azonban ezzel az írással, egy már régóta fennálló, néha-néha már létünket fenyegető helyzetre szeretnénk felhívni a figyelmet. Az idén 139 éves fennállásunk alatt voltak jobb és rosszabb szakaszok a tagok létszámát tekintve. Az egyesület túlélte háborút, válságot és még számos nehéz időszakot, mégis most a béke idejében csak az elmúlt 5 éves időszakot tekintve, mely során mind Pilisborosjenő mind Üröm lakossága ugrásszerű növekedésben van, önkénteseink száma egyre csökken. Tagok jöttek és mennek, de hát ez az élet rendje. Voltak ifjúink, akik elköltöztek, vannak, akiket a megváltozott élethelyzet terelt

el tőlünk, de ez mindig is jelen volt, ami azonban az elmúlt években változott, hogy a helyüket nem jönnek betölteni.

Ezért ismételtelen hirdetjük, hogy folyamatosan várjuk új önkéntesek jelentkezését. De mivel jár az önkéntesség nálunk? Elsősorban része lehetsz egy jó hangulatú, összetartó csapatnak, bla-bla, a csapból is ez folyik. Ami viszont ezen felül fontos, hogy segíthetsz másokon olyankor, amikor nagy szükségük van rá. Mi az, amit cserébe kapsz? Azt a leírhatatlan érzést, amikor szirénázva kigördül veled egy 17 tonnás szörny a szertárkapun. Az emberek háláját. Azt, hogy innen mindig jó érzéssel mehetsz haza, tudva, ma is tettél valamit embertársaidért. A jó érzéseken és élményeken túl pedig lehetőség van tanulni. Tanulni a tűzoltás és műszakimentés technikáiról, a nálunk használt szakfelszerelések/kisgépek használatáról. Ha kitartó vagy és van B esetleg C kategóriás jogosítványod, egy idő után magad is vezetheted a tűzoltóság járműveit fényel, hanggal meg minden. Nem utolsósorban pedig tűzoltóink számára különböző kedvezmények is elérhetőek, némelyik az aktív tagság vagy adott szolgálati idő függvényében. Mit várunk ezért? Jelentkezz közénk önkéntes tűzoltónak a pbjote@gmail.com email címen. Egy rövid ismerkedő/beszoktató fázis után, részt kell

venned az Országos Katasztrófavédelmi Igazgatóság 40 órás hétvégi tűzoltó tanfolyamán. Vegyél részt az ügyeletben, minél többen vagyunk ez annál rugalmasabban beosztható, jellemzően H-CS: 18:00-22:00 és P 18:00-V 22:00, amely során ugyanúgy otthon tartózkodhatsz és csinálhatsz, amihez kedved van, a riasztást telefonon kapod meg, és onnantól még van 12 perced, hogy elérd a tűzoltó szertárat, átváltózz és felülj a fecskendőre. Havonta 3-szor van fix tevékenység, egy gyakorlat, egy szerkarbantartás és egy havi gyűlés. Ha ez a rövid felhívás felkeltette érdeklődésedet, vagy nem vagy még biztos magadban de eljönnél hozzánk egy rövid beszélgetésre, esetleg kérdésed van, várjuk az üzenetedet. (a jelentkezés feltétele a 18. életév betöltése és egy 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány)

Őrizd velünk a lángot!

Czöndör Ádám

Emlékkoncert

Szeptember 15-én a Szent Vid Plébánia-templomban, hagyományosan koncerttel emlékeztek Selmeczi Borbálára. (Szólisták: Kriszta Kinga, Nagy Bernadett, Horváth István, Kovács István)

Forrás: Kincses Margit, 2097 Falufórum

Impresszum – A Pilisborosjenői Hírmondó Pilisborosjenő Község Önkormányzatának tájékoztató kiadványa

Felelős kiadó: Pilisborosjenő Község Önkormányzata
2097 Pilisborosjenő, Fő út 16.

Kiadásért felelős személy: Tömöri Balázs polgármester

Tartalom menedzser: Frivaldszky Bernadett

Lektorok: Erdélyi Zsuzsanna, Nevelős Zoltán, Várkonyi Ágota

Tördelőszerkesztő: Kádár Viktor

E-mail: kommunikacio@pilisborosjeno.hu

Nyomda: Alfa Ventosa Kft. Felelős vezető: Molnár Krisztina

ISSN 2939-6093 (Nyomtatott) ISSN 2939-6107 (Online)

Fotók (ha külön nem jelezzük): Frivaldszky Bernadett, Kádár Viktor, Tömöri Balázs

Tartalomelőállítók: Antonovits Bence, Bognár Judit, Czöndör Ádám, Darabos Eszter,

dr. Kézdy Pál, Frivaldszky Bernadett, Jávora Csaba, Klinger Magdolna, Lovag Melinda,

M. Kutvölgyi Eszter, Mariháziné Dombi Annamária, Medvecki Réka, Mikolay Ágnes,

Mihályi Zsuzsa, Nagy Ernő, Nevelős Zoltán, Perlinger Györgyi, Tömöri Balázs,

Verba Judit, Wilhelm Péter

E-mail: kommunikacio@pilisborosjeno.hu

Mit olvas/na szívesen a Pilisborosjenői Hírmondóban?

Ikszelje be a szimpatikus tartalmakat és vagy

- *fotózza el, majd küldje el a kommunikacio@pilisborosjeno.hu email címre vagy*
- *vágja ki és adja le a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán vagy*
- *a Pilisborosjenő Község Önkormányzata Facebook oldalán töltsse ki online*

- Polgármesteri jegyzet
- Képviselői jegyzetek, személyes-bizottsági beszámolók
- Testületi döntések, rendelet magyarázatok
- Településfejlesztési hírek (parkolás, pályázatok eredményei, faültetés, vízmegtartás, Lazarét, településkép...)
- Pénzügyek: költségvetés, adók
- Családsegítő hírek, szociális hirdetések, adománygyűjtések
- Egészségházban rendelések
- Gyász hírek
- Fontosabb telefonszámok
- Oktatási intézmények beszámolója (óvoda, iskola, bölcsődék, Waldorf élet)
- Lelki, pszichés rovatok (egyházi hírek, pszichológus tanácsai)
- Programajánlók (klubok, Faluház rendezvények)
- Civilek
- Sportlehetőségek
- Érdekes helyi lakosok (aktív civilek, művészek...), idősek visszaemlékezései, vállalkozások bemutatása
- Intézményi dolgozók bemutatkozása (hivatal, falugondnokság, oktatási intézmények)
- Közbiztonság: közterület felügyelő, körzeti megbízott rendőr és polgárőrök kérései, rendőrkapitányságok javaslatai

- Sváb hírek
- Testvértelepülési kapcsolatok
- Régi hagyományok, régi fotók faluról, falu történet
- Természeti környezetünk, kirándulási lehetőségek
- Fenntartható, zöld tippek házban és ház körül, madárvédelem
- Könyvtári könyvajánló
- Fotók Faluház, Reitter pince rendezvényeiről
- Évösszegző infografika
- Tudnivalók: zöldhulladékzsák, kormányablak busz, véradás, tüdőszűrés, elektronikai hulladékgyűjtés, faluszépítés...
- Kitekintő: önkormányzatiságot érintő országos hírek, önkormányzati érdekképviselők élete

Milyen tartalmaknak örülne még:

Klubok bemutatkozása

Kezdő jóga – Prikler Zsuzsanna

Október 1-től 8 alkalmas kezdő jóga-tanfolyam indul a pilisborosjenői Művelődési Házban.

Az órákon az alapoktól kezdve megtanuljuk a legfontosabb ászanák, azaz testhelyzetek pontos kivitelezését, sorrendjét, jótékony hatásait, esetleges ellenjavallatait. Megismerjük a helyes légzést, beszélünk a megfelelő táplálkozásról és elsajátítjuk a relaxáció pontos menetét. Klasszikus hatha jóga egy csi-

petnyi elmélettel fűszerezve; egy tökéletesen felépített feladatsor, melynek szorgalmas gyakorlásával pár hónap alatt jelentős fizikai és mentális változás érhető el. A gyakorlatok bárki által elvégezhetőek, és a jövőben bármikor bárhol önállóan is végezhetőek.

Időpont: október 1-től minden szerdán 18:00-19:30

Helyszín: Művelődési Ház Klubszoba

A tanfolyam limitált létszámú, előzetes

bejelentkezés szükséges!

Jelentkezni a 06203293012-es telefonszámon lehet.

Ár: 4000 Ft / alkalom vagy 30000 Ft / tanfolyam (8 alkalom)

Diákoknak, nyugdíjasoknak, illetve azoknak, akiknek ez az ár túlzottan megterhelő, kedvezményes díjszabás... mert a jóga mindenkié!

Várlak Benneteket szeretettel!

Friss könyvekkel és megújult lendülettel újra kinyitott a könyvtár

Könyvtári hírek, programok

A hosszú nyári leltározás után könyvtárunk ismét kitartha kapuit – felfrissülve, megújulva, és számos izgalmas új kötettel gazdagodva várjuk régi és új olvasóinkat. Köszönjük mindenkinek a türelmet és megértést a hosszú zárvatartás miatt. Bízunk benne, hogy a megújult tér és a frissen érkezett könyvek sok örömet, inspirációt és elmélyülést hoznak majd mindenkinek, aki betér hozzánk.

Könyvtári hét

A 2025-ös Országos Könyvtári Napokat 2025. október 6. és 12. között tartják meg, a kampány hetének témája pedig az "Álom és valóság. Lehetséges világok" lesz. Ezen a héten a könyvtárak országsszerte különféle programokkal – mint például író-olvasó találkozók, könyvbemutatók, kiállítások, és digitális tartalmakkal – népszerűsítik az olvasást, a kultúrát, és bemutatják a könyvtárak sokszínű szolgáltatásait.

Izgalmas kulturális hét elé nézünk, a pilisborosjenői könyvtárban is, ahol a helyi tehetségek és országosan ismert alkotók találkoznak. Elsőként nagy örömmel jelentjük be, hogy **Keömley-Horváth Boglárka**, falunk szülőtte, Petri-díjas író, valamint a kreatív írás szeminárium vezetője, a József Attila-díjas író, költő, újságíró, kritikus **Kukorelly Endre** is a vendégünk lesz. Az inspiráló beszélgetés során - többek között - a kreatív írás, és Keömley-Horváth Boglárka ősszel megjelenő regénye is említésre kerül majd. Időpont: október 10. 18:30., helyszín: könyvtár.

Fotókiállítás

A vizualitás kedvelőinek egy fotókiállítással készülünk: **Frivaldszky Bernadett** érzékeny fotói lesznek megtekinthetőek a faluházban. Címe: Pilisborosjenő In(n). "Otthon vagyok Pilisborosjenőn, Pilisborosjenő pedig otthon van bennem és a lakásunkban is. A kiállításra ezért nemcsak a pilis-

borosjenői témájú képeimet viszem le, hanem a lakásunk tárgyaiból is. Otthonos eklektikára számíthatnak majd a betérők, mert az egykori nélkülözésből lakásunkban mára stílus lett: legkülönbözőbb eredetű tárgyak kiegészítve a különböző fotós tanfolyamok során kinyomatott alkotásokkal, munkakópiákkal, melyek itthon körbevesznek. Ne számítsanak komoly nyomatokra, mivel komoly gépem sincs: nem gondolom magam se

művésznek, se professzionális fotósnak. Ez csak egy játék. Hol a falut fedezem fel velem, hol családi traumákon dolgozom: képekkel szeretgetve.

A háttérzenével tágitánám a résztvevők körét: beütöttem a Spotify keresőjébe a "falu" szót több nyelven, nagyon színes faluértelmezésekben lehet majd részünk. Az est során pedig beszélgetéseinkben szavak szintjén ki-ki hozzáteheti saját megéléseit.

Várom Önöket Pilisborosjenő In(n)-ben, házi sütitkkel!

Megnyitó: 2025. október 6. 19:00

A kiállítást megnyitja: Darabos Eszter

Közreműködik: K. C. Brown

Megtekinthető: október 19-ig."

Kézműves foglalkozás

A legkisebbeket szombat délelőtt (okt.11.) várjuk egy mesés kalandra: kézműves foglalkozással egybekötött mesedélelőttre hívjuk a gyerekeket, ahol a fantázia és az alkotás kéz a kézben jár.

Szabaduló szoba

Titkok a könyvtárban – indul „A széf rejtélye” szabadulószoza!

Ezen a héten egy igazán különleges élmény várja az érdeklődőket: megnyílik „A széf rejtélye” című szabadulószozában a könyvtár falai között. A játék izgalmas kihívást kínál 2-6 fős csapatoknak – legyen szó családról, baráti társaságról vagy munkahelyi csapatépítésről. Logika, együttműködés és egy csipetnyi kaland – mindez egy könyvekkel teli, titkokat rejtő térben.

A részletes programok és kezdési időpontok elérhetők a Faluház és a Falufórum Facebook-oldalán, a Faluház hivatalos weboldalán, valamint a településen megjelenő plakátokon.

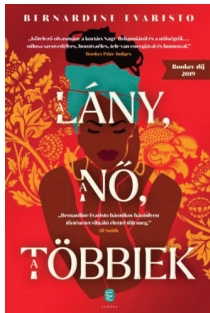

■ Könyvajánló

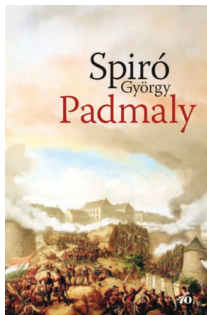
Darabos Eszter válogatása

Bernardine Evaristo: A lány, a nő, a többiek

A lány, a nő, a többiek a kortárs brit nők egymással összefonódó közösségének megindító és reményteli története, és a jelenkori Nagy-Britannia egyszerre szórakoztató és megrázó tablóképe. Evaristo rendkívüli érzékenységgel mutatja meg egy emberi élet sokféleségét, sokszínűségét és hogy senki nem fekete-fehér - még akkor sem, ha azt történetesen mi gondoljuk annak. Azokra a dolgokra emlékeztet bennünket, amik összekötnek minket az ismerőseinkkel és a szomszédainkkal, még azokban az időkben is, amikor arra biztatnak bennünket, hogy inkább forduljunk el egymástól.

Spiró György: Padmaly

Spiró új nagyregénye a 19. századi magyar történelem enciklopédikus panorámája, amelynek titkos főszereplője Tánicsics Mihály felesége, Seidl Teréz. Az ő szemén keresztül követhetjük végig a reformkortól a századfordulóig terjedő időszakot, miközben a magyar szabadság kérdése, a társadalmi változások és a hatalom természetrajza elevenedik meg. A „padmaly” – az a rejtekhely, ahol Tánicsics bujkált – szimbólummá válik: a túlélés, a kitarás és a remény metaforája. Spiró történelmi hűséggel, mégis emberközelből mutatja be a korszakot, miközben a női nézőpontot is érvényre juttatja – ritka és értékes vállalás.

Catherine Newman: Szendvics

Rachel, az ötvenes éveiben járó anya, egy családi nyaralás során szembesül az élet változásaival: a gyerekei felnőttek, a szülei idősödnek, ő pedig két generáció között próbálja megtalálni önmagát. A regény nem a cselekményről szól – hanem az érzésekről. Newman finom humorral és mély empátiával mutatja be a klimax, az elengedés és az újrakezdés dilemmáit. A „szendvics” nemcsak a címszereplő étel, hanem a főhős élethelyzete is: két világ között, mégis teljes szívvel jelen lenni. Ez a könyv nem olvasmány – élmény. Egy nyári nap melegsége, egy könnycsepp a szem sarkában, egy sóhaj, amit nem lehet elnyomni.

Helyek a hegyeken

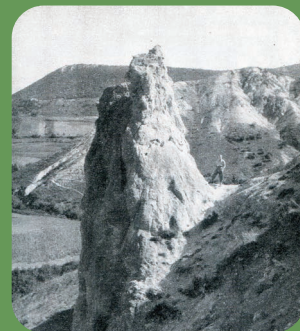
Nevelős Zoltán rovata

Izgalmas célpontok 2-3 órás villámtúrákhoz – sorozatunkban a településünk közelében rejtőző természeti látványosságokat mutatjuk be.

Ötven évvel ezelőtt még egy kopár hegyoldal lenyűgöző látványossága volt, ma viszont akár el is gyalogolhatunk a Jenői-torony mellett úgy, hogy észre sem vesszük.

Az 1967-ben megjelent Pilis útikalauz fotóján valami egészen más a látvány, mint amit ma láthatunk. Azóta a Fehér-hegy északi oldalát is a környéken jól ismert, tájidegen feketefenyővel telepítették be, amelyek mára úgy körülözték a Jenői-torony dolomitszikláját, hogy távlatból már nem is lehet látni. A turistaösvényről, a Kevély-nyeregből a Háziréti-tó felé ereszkedő zöld jelzésről erősen kémleni kell felfelé, hogy észrevegyük, hol kell nekivágni a meredek hegyoldalnak, bár ma már egy fatörzsre festett írás is felhívja rá a figyelmet.

Ha Pilisborosjenőről indulunk, a legegyszerűbb, ha az Egri-váron túli völgy szorosban csatlakozunk a jelzéshez. A hetvenes években még a vízmosás mélyén futott a turistaút, ma a helyenként erősen törmelékeny hegyoldalon kúszik Solymár felé. 10-15 perces kanyargás után kell megtalálnunk a Jenői-tornyot.

Balra fent a hegyoldalban áll a magányos dolomittömb, még mindig dacolva esővel, széllel, amely a körülötte lévő puhább kőzetet az évezredek alatt lepusztította, létrehozva e látványos alakzatot, amelyen lassabban fog az idő foga. Mindannyiunk kedvence, a Teve-szikla persze jóval látványosabb ugyanebben a kategóriában, de rejtettségével a Jenői-torony is megvan a maga vonzereje. Anyagát az elemeken túl azonban újabban a réseibe telepedett fenyőmagoncok is rombolni kezdték, felgyorsítva a szikla lassú aprózódását.

A zöld jelzéshez visszaereszkedve és azon továbbhaladva, majd a kék kereszt jelzésre térve is visszatérhetünk a faluba, de ha a Jenői-toronytól a csapáson tovább kapaszkodunk a Fehér-hegy teteje felé a nehezen járható, köves-faágas, meredek hegyoldalon, a sűrűben még egy különleges, a bennünk rejülő gyereket izgató találkozás vár ránk: Merci és Trabi kushadnak az avarban. Igazából két autóröncs, borzalmas illegális szeméttlerakás, de aki még emlékszik, hogy egy időben a kisfiúk ezzel a két márkával tájolták be a legmenőbbet és a legbénábbat az autók világában, annak ez olyan, mintha egy régi vicc kelne életre a legváratlanabb helyen, mintha Stan és Pan vagy Hacsek és Sajó bujkálnának itt az erdőben.

Miközben azon töprengünk, hogy milyen rég lehetnek itt, hogy lehetséges volt behozni őket erre a ma már sűrűn beerdősödött részre, lassan felérünk a Fehér-hegy fennsíkjára, ahonnan már kellemes szekerút vezet a murvabányán keresztül vissza Pilisborosjenőre.

(Az írás a Zsákfalvi Riporterben jelent meg – I. évf. 7. szám, 2019. szeptember)

■ A Faluház élete képekben

Évadnyitó Kerek Táncház (Szeptember 5.): zenélt a Góbé Folkside, esti mesélt: Jávor Csaba.

Teltházas kertmozi: A jó főnök, spanyol vígjáték. A filmet Dér András filmrendező vezeti fel. (augusztus 29.)

Augusztus 20. Az ünnepi szentmise és kenyérszentelés után 11 órától ünnepi főzőversenyen mérték össze tudásukat jó hangulatban a csapatok, és igen jó minőségű ételekkel kényeztették a zsűri tagokat. Külön figyelmet

fordítottak a résztvevők arra, hogy helyi alapanyagokat is használjanak. 15 órától kézműves foglalkozást tartott Mák Flóra, majd történelmi játszóházon vehettek részt az érdeklődők.

Szakkörök, klubok, foglalkozások a Faluházban

Kerekes Néptáncgyűttes:

Picikerekes (óvodások): hétfő 16.00–16.45

Kiskerekes (iskolások): hétfő, péntek 16.00–17.30

Óskerekes (felnőttek): szerda 19.00–20.00

Akrobatikus rock'n'roll: csütörtök 16.00–19.00

Kerekérdő mozgásos fejlesztő foglalkozás:

hétfő 17.00–17.45 ovis, 18.00–19.00 iskolás, 19.00–20.00 felnőtt

szerda 17.00–18.00 kisiskolások, 18.00–19.00 iskolás

Pilates torna: kedd 19.00–20.00, szerda 10.00–11.00,

Gerinc tréning: kedd 18.00–19.00

Hastánc: kedd 19.00–20.00 haladó

Flow-jóga: csütörtök 18.30–20.00

Ovis jóga: csütörtök 16.00–16.50

Etka-jóga: hétfő 18.00–19.00

8 alkalmas kezdő jogatanfolyam: szerda 18.00–19.30

Tini jóga: csütörtök 17.00–18.00

Hatha jóga: péntek 18.00–19.30, szombat 8.00–10.00

Babaringató: péntek 9.30–10.00

Zumba: hétfő 18.00–19.00

Latin Dance Training: szerda 17.00–18.00

Kickbox: kedd, csütörtök: 19.00–20.00

Saját testsúlyos edzés: kedd, csütörtök 18.00–19.00

Break tánc: péntek 17.30–19.30

RTM alakformáló babás és RTM regeneráló babás torna: szerda 9.00–10.00

Maminbaba foglalkozás: csütörtök 10.00–11.00

Lárifári mesedráma gyerekeknek:

kedd 16.30–18.00, szerda 16.30–18.00

Festés, rajzolás gyerekekkel: 16.30–17.30

Pingpong: hétfő-szerda-péntek 16.00–20.00,

kedd: 19.00–20.00, csütörtök 18.00–19.00

Német beszélgetőkör felső tagozatos iskolásoknak: csütörtök 14.00–15.00

Játékos német gyerekeknek (5–8 éveseknek):

csütörtök 15.15–16.00

Játékos angol gyerekeknek (haladó, 5–8 éveseknek):

csütörtök 16.10–17.00

Angol felnőtteknek, vegyes szintű beszélgetőkör:

kedd 18.00–19.00

Rafi bácsi mozija: Minden hónap utolsó péntekje

Baba-mama klub: kedd 10.00–12.00

Nyugdíjas klub: szerda 15.00–16.30

Örömtánc: szerda 14.00–15.00 (09.17.,09.24.,10.01.)

Kockvetők társasjáték klub: 2 hetente péntek, szombat

Nem vagy egyedül klub: minden pénteken 17 órától

Idegnyelvli klub: minden hónap első szerdáján 18 órától a Nappaliban (Tömöri Balázs szervezésében)

Az állandó foglalkozásokra és a klubokba a foglalkozások időpontjában lehet jelentkezni a csoportvezetőknél!

Sportlehetőségek a Faluházon kívül

Futball – Pilisborosjenő USC

Selmeczi Tamás, Gáspár Erik – pbjsport@gmail.com,

+36-30-303-4824

Tarjányi Domonkos – lovasoktató

+36-31-781-5152 (31!) 3 éves kortól

Bayarda Lovas Klub – Gazsi Eszter lovasoktató

Lucerna köz bayarda.webnode.hu +36-20-346-2546

Hopi Terápiás és Szabadidős Lovas Egyesület

Pilisborosjenő, Lucerna köz hopilovarda@gmail.com

Facebook: HoPi Lovarda

Kosárlabda Pilisborosjenőn!

Hevér Ferenc edző vezetésével fejlesztheted a labdakezelést, játékintelligenciát és akár versenyeken is kipróbálhatod magad. Csatlakozz, és fedezd fel a kosárlabda örömét egy lendületes, barátságos közösségben! Janza Richárd Sándor t.terem (Fő utca 1.)
Jelentkezés: Hevér Ferenc +36704562900, kosarhever@gmail.com

Kung fu 6 éves kortól gyerekeknek és felnőtteknek

Edzések a Polgármesteri Hivatalban csütörtökönként 18:00-19:00 óra között. Ch'ang stílusú Shaolin Kung Fu technikáival ismerkedhetünk, gyakorolhatjuk, mely egy különösen hatékony egészségmegőrző és önvédelmi rendszer.

Judo minden korosztálynak – Csattos Róbert

Polgármesteri Hivatal nagyterme

péntek 15:00 - 16:00

+36-30-374-2424 FB: Pilisi Judo

Lélekerdő jóga

Pilisborosjenő, Vár u.7. 0630-639-2582 dorasanayoga@gmail.com

Jelentkezés a Facebookon található táblázatban:

LélekErdő Jóga&Természet – DorAsanaYoga

Napforgó-Gyógytorna, Fehér Éva

Málna köz 1/A b.feher.eva@gmail.com +36202285560

Hatha gerincjóga H- Cs 18:10-19:10

egyéni jóga, intim torna, egyéni edzésterv összeállítás, sportrehabilitáció időpontegyeztetéssel, gyerekeknek játékos, izomerősítő gerincstabilizációs tréning egyénileg vagy kis csoportban
pár-házaspár jóga, kismamajóga, gerincferdülés, gerincproblémák kezelése speciális tornával

Kerékpár

Gyermek hegyikerékpáros edzések Pilisborosjenőn

Edzéseink találkozási helyszíne: Pilisborosjenő Prohászka Ottokár

utca Agyagbánya u. kereszteződésében a Szent-Vendel emlékműnél

Edzéseink idejéről a honlapon tájékozódhat: trekcsapat.hu

Összefogás tornatermi térelválasztó függönyért és kosárlabda palánkokért

Beszámoló a Kevély DSE munkájáról

■ *Janza Benedek elnökkel és Hevér Ferenc tornatanárral, edzővel Frivaldszky Bernadett beszélgetett.*

A beszélgetés elején Hevér Ferenc, a Kevély DSE edzője és az iskola testnevelő tanára arról mesélt, hogy három éve adták át az új tornatermet Pilisborosjenőn. Hangsúlyozta, hogy nagy szüksége volt már a falunak erre a létesítményre, ám a terem felszereltsége meglehetősen szegény. A két régi típusú fa palánk például alkalmas ugyan edzésre, de hivatalos mérkőzéseket nem lehet rajta játszani. Az iskolások egyidejű testnevelés

kormányzat és a Nebuló Alapítvány segítségével oldják meg. Mindketten hangsúlyozták, hogy az egész folyamat többoldalú összefogással valósulhat meg.

A támogatás kapcsán a helyi Blue Bird cég nevét is említették, amely a 2025-ös évben a társasági adóját ajánlotta fel a projektre. Bár a cégeknek ez plusz adminisztratív terhet jelent, így viszont - az amúgy is befizetésre kerülő összeg - helyben hasznosulhat. A Blue Bird

támogatásból is, de az nem elég mindenre.

A beszélgetésnél felmerült, hogy jó lenne a helyi cégek figyelmét felhívni ezenkívül arra is, hogy lehetőség van felcímkézett településfejlesztési hozzájárulást is befizetni az önkormányzatnak, és így például indulhatnának azon a pályázaton is, melyet a kültéri sportpálya közösségi használatú felújítására írtak ki. Ez már jóval nagyobb beruházás lenne és 50% önerőre van szükség. Hevér Ferenc hangsúlyozta, hogy a Kevély DSE nemcsak a helyi iskolásokat fogadja, hanem Ürömről, Budakalászlóról és még Budapestről is érkeznek gyerekek. Jelenleg mintegy 60-70 fiatal sportol az egyesületben, legidősebb korosztályuk a 13 évesek, akiket már versenyeztetnek a Pest megyei bajnokságban. A jövőben szeretnének középiskolásokat és akár felnőtteket is bevonni, de ehhez még idő és utánpótlás kell. Szülő-gyerek edzések is vannak, bár ezek egyelőre kísérleti jellegűek.

Ferenc személyes pályájáról is mesélt: több mint harminc éve edzősködik, országos bajnoki címeket nyert, utánpótlás válogatott csapatokat is vezetett. Számos tanítványa lett válogatott játékos, vagy szerzett ösztöndíjat külföldön, és sokan lettek közülük edzők, játékvezetők, diplomások. Név szerint is megemlítette Vajda Annát, ő sokszoros magyar válogatott, európai top ligás játékos és Tanoh Dez Andrást, akit ő csábított el a focitól és most a hazai kosárlabda válogatottban játszik profiként. Vagy Dóra

néni fia, Reiter Bence, aki nála kezdett el Óbudán játszani, majd edző lett ott és tanár itt, aztán együtt csinálták a Kevély DSE-t. Pályája során dolgozott az MTK-nál, a Diana SE-nél és a Kaszásoknál is, sőt családjával egy időre Ausztráliába is kiköltözött. Most éppen Pilisborosjenőre készül költözni, ahová régóta vágyott.

A beszélgetés során Janza Benedek elnöki szerepe is szóba került, és mint kiderült, nem hirdeti ezt a szerepkörét a faluban. Elmondta, hogy részben testvére emléke miatt - a tornaterem a fiatalon elhunyt ifjúsági világbajnok kajakos, Janza Richárd nevét viseli -, de leginkább a gyerekekért vállalta a feladatot: mindkét gyermeke Ferencnél kosárlabdázik. Úgy érzi, a feladata főként az adminisztratív ügyek intézése, a kapcsolatépítés és a pályázatok menedzselése, míg a szakmai munkát Ferenc viszi. Hozzátette, hogy az egyesület mással is szívesen foglalkozna, de a kosárlabda maradt a fő irány, mivel más sportágakhoz nem volt elegendő gyerek. A focit a Pilisborosjenő USC keretei között Gáspár Erik és Selmeczi Tamás csinálják, abba nem is akarnak belenyúlni.

Támogatják Ferencet mindenben, mert ő az, aki tudja, hogy mire van szükség és akiről beszélgetés közben is kiderül, hogy munkája egyben hivatása is. Segítették a helyi Máltai csoportot is a nyári tábornál, leginkább az adminisztrációban. Fontos helyben az együttműködés minden szereplő között, sokszor csak így lehet a faluért hatékonyan ténykedni. Teszi

órát is hatékonyabbá tenné, ha több palánk - és elválasztó függöny - állnának rendelkezésre, ezért az egyesület pályázott új eszközökre. Mint mondta, a társasági adóból (TAO) elérhető támogatások révén tudták beadni a pályázatot, és sikerült is nyerniük: hamarosan négy új palánk kerül a terembe. Janza Benedek, az egyesület elnöke hozzátette, hogy eredetileg egy elválasztó függönyt is szerettek volna, hogy egyszerre több testnevelés óra is tartható legyen a teremben. A pályázatban azonban erre már nem jutott elegendő pénz, így a függöny költségeit más forrásból, az ön-

mellett további támogatókat is keresnek a 2026-os évre, hiszen a teljes pályázati összegnek csak 30 százalékát használhatták fel, a fennmaradó részt jövő év elején lehet lehívni. Addig is több millió forintra van szükségük, hogy biztosítani tudják a folytatást. Az iskola tornatanára lelkesen ecsetelte a lehetőségeket, azt is, hogy nyitottak arra is, hogy szponzori szerződést kössenek bárkivel, aki hajlandó a nyereségéből támogatni őket, akár célzottan pl. mez, eszközt, eredményjelzőt, labdákat beszerezni, terembérletet fizetni a tankerület felé. Ennek egy részét állni tudják a TAO

mindezt felelős főállása mellett. Megemlézték Szabó Csabát is, aki a "hideg fej" az egyesületnél, viszi a pénzügyeket és visszarángatja őket időnként a fellegekbe.

A nehézségeik közül kiemelték a terembérleti díj kérdését. Mivel nincs saját pályájuk, folyamatosan bérlik a tornatermet a tankerülettől, ami jelentős költség. A TAO-támogatás segít ebben, de ha ez a rendszer megszűnik, a tagdíjak akár a kétszeresére is emelkedhetnek. Ferenc példaként hozta, hogy a kosárlabda edzések jelenleg jóval olcsóbbak, mint például a dzsúdó, de hosszabb távon a támogatások nélkül tarthatatlan lenne a mostani díjszint. Mindketten abban bíznak, hogy jövőre is sikerül nyerniük a pályázaton.

A jövőképről beszélve Ferenc elmondta, hogy hosszabb tá-

von szeretne felnőtt csapatot is indítani, akár az NB II-ig eljutni. Hangsúlyozta, hogy a versenysport személyiségformáló erejében hisz, és szerinte a következetesség, a keretek és a fegyelem a gyerekek fejlődéséhez is elengedhetetlen. Elismerte ugyanakkor, hogy edzőként is folyamatosan tanulnia kell: igyekszik uralkodni érzésein és megtalálni az egyensúlyt a követelmény és a támogató légkör között. Jó volt megtapasztalni beszélgetés közben a kosáredző önreflexióra való nyitottságát.

Janza Benedek hozzátette, hogy bár Ferenc fegyelmző a gyerekekkel, ezt a legtöbb megértik, és hosszabb távon ez segíti őket, hisz Ferenc csak egyet szeretne: mindenki hozza ki magából a maximumot. Apaként is azt tapasztalta meg, hogy az edző az egyéni teljesítményt követi nyomon és azt

követeli meg. Kétféle elv szerint lehet a tevékenységet úzni, az egyiknél a tömeges részvétel és a közösségépítés a cél, míg a másikban – náluk – inkább a versenyszemlélet dominál, bár nem a győzelem a cél feltétlenül. Mindkét irány fontos, de más értékeket képvisel.

Szó esett arról is, hogy a faluban sokan talán nem is tudják, hogy az iskolát a helyi díszpolgárok éves szinten támogatják, így például Benedek nagyapja, Meggyesi János is, rendszeresen adományoznak sporteszközöket. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy az egyesület és az iskola felszereltsége több területen sokat fejlődött.

A beszélgetés vége felé a gyerekek mai világáról is szó esett. Ferenc úgy látja, a mai generáció más, sok a magatartászavaros vagy sajátos nevelési igényű gyerek, és gyakran

hiányzik a következetes nevelés. Szerinte a sport egyik nagy értéke éppen az, hogy keretet ad, és megtanít küzdeni, felelősséget vállalni, közösségben dolgozni. Úgy véli, a telefont és a kütyüket csak akkor lehet elensúlyozni, ha a sport élményt és közösséget ad. Benedek szerint kihívás a szűkebb merítési lehetőség egy kisebb faluban, de nyitnak a környékbeli települések felé, és szeretnék elérni, hogy a falut is bevonják majd a szurkolásba, ha a Pest megyei bajnokság meccsei lesznek a tornateremben. Ez közösségépítő lehetne.

Összességében mindketten abban bíznak, hogy a helyi összefogás, a szülők, a vállalkozások és az önkormányzat támogatása révén a Kevély DSE tovább fejlődhet, és a falu számára is egyre több közösségi értéket tud teremteni.

Klubok bemutatkozása

Zumba és latin tánc – Erdélyi Krisztina

Az életem a tánc – nemcsak a mozdulatok, hanem a szív lüktetése, az energia és a szabadság érzése. Szenvedélyem, hogy ezt az élményt másokkal is megosszam: nem csupán lépéseket tanítok, hanem a tánc szeretetét, a ritmus örömet, az önkifejezés erejét, a technika elsajátítását. A Zumba és a Latin tánc különösen közel áll hozzám, hiszen magával ragadó, testet és lelket felsza-

badítva mindenkit mosolyra fakaszt. Hivatásom, hogy megmutassam: a tánc nemcsak mozgás, hanem életérzés, valamint út az önismeret, önszeretet, és önbizalom felé.

Hétfő 18:00 Zumba
Szerda 18:00 Latin Dance Training
Bejelentkezés: 06-30-5000-136
ekrisztina@icloud.com

Kerekerdő Tánc – Józsa Gabriella

Józsa Gabriella vagyok, a Kerekerdő Tánc és Dráma tanára. Több mint 25 éves pedagógusi tapasztalataim alapján úgy látom, hogy az általunk tartott foglalkozások testileg és lelkileg építően hatnak minden korosztályra. Az óvodások balett órája, az iskolások, felnőttek Limón alapú moderntánc órája segít a lelki hatások feldolgozásában, teret ad az érzések, hangulatok mozgás ál-

tali megélésére és kifejezésére. Óráinkon alkalmazzuk a drámajátékokat, amelyek készségfejlesztő és szerepvállalást igénylő játékok, általuk tanulnak önmagukról, környezetükről. A fellépések, sikerek, közösségi élmények növelik a gyermekek magabiztosságát. Közösséget hozunk létre, ahol barátságok és az összetartozás élménye alakul ki. További információ: +36302937812

Pilisborosjenő
FALUHÁZA
Reichel József
Művelődési Ház és Könyvtár

Október 4.: Szüreti felvonulás és bál

15.00 felvonulás, indulás a tűzoltó szertár melletti parkolóból
17.00 színpadi műsor a Német Nemzetiségi Tájház udvarán
Fellépnek: Weindorfer Singkreis, Spätlese Tanzgruppe, Kerekes Néptáncgyűttes, Pannonica Néptáncműhely
18.00-19.00 svábbál
19.00- 22.00 táncház a Reitter-pincében

Október 5. 18.00

Rendezvényterem
Vas Katalin emlékkoncert

Október 6.-12.

Könyvtári hét (lásd bővebben a Könyvtári híreknél)

Október 14. 19.00

Nappali kávézó
Kocsmakvíz 2. forduló

Október 16. 17.00

Klubszoba
Kézműves workshop Mák Flórával
Részvételi díj 1500.-Ft/fő

Október 18. 19.00

Reitter-pince
Reitter klub – alter koncert

Október 22. 17.00

Polgármesteri Hivatal, nagyterem
Megemlékezés az 1956-os forradalomról
18.00 koszorúzás a Templomkertben

Október 28. 18.00

Polgármesteri Hivatal, nagyterem
Tiszta sváb – Soós Ágnes filmjének vetítése
szervező: Német Nemzetiségi Önkormányzat

Október 31. 18.30

Faluház rendezvényterem
Rafi bácsi mozija – A kedvenc sütim, iráni-francia-svéd-német film
Belépő 1000.-Ft

November 14.-15.-16.

Faluház rendezvényterem
Országos rajzfilmünnep - vetítések

November 21. péntek 19.00

Reitter-pince
Reitter klub – világzenei koncert

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

További információ: muvhaz.pilisborosjeno.hu facebook.com/pilisborosjenofaluhaza

**SZÜRETI
MULATSÁG**
2025. OKTÓBER 4.
15 ÓRÁTÓL!

15 ÓRA
FELVONULÁS, INDULÁS A TŰZOLTÓ SZERTÁR MELLETTI PARKOLÓBÓL.

17 ÓRA
SZÍNPADI MŰSOR A NÉMET NEMZETISÉGI TÁJHÁZ
UDVARÁN

WEINDORFER SINGKREIS,
SPÄTLESE TANZGRUPPE,
KEREKES NÉPTÁNCGYŰTTES,
PANNONICA NÉPTÁNCMŰHELY

19-20 ÓRA
TÁNCHÁZ
A REITTER-PINCÉBEN

18. ÓRA
SVÁBBÁL

NÉMET NEMZETISÉGI TÁJHÁZ
PILISBOROSJENŐ, FŐ ÚT 49.

17.00 "Hulló csillag"
A Pilisborosjenői Német Nemzetiségi
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti
Iskola 7. osztályos tanulói előadásában

1956
FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC
ünnepi megemlékezése

17.45 Fáklyás felvonulás

18.00 Koszorúzás az 56-os
emlékműnél a templomkertben

Polgármesteri Hivatal nagyterme, Pilisborosjenő, Fő út 16.